

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Telefony: 144-44, 177-77
Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telefon 222-22
Tel. nocny 144-44. Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64.730

30 dzień procesu przeciwko b. więźniom brzeskim

Pragier i Dubois skazani

Po 100 zł. grzywny za głośnie wyrażanie oburzenia podczas rozprawy

Tajemnicza wędrówka prywatnych listów, pisanych do podsądnych

Zeznania św. Leśniewskiego

Św. Stanisław Leśniewski, urzędnik prywatny, jest zarządzającym hotelu Związku zawodowego kolejarzy.

Adw. Rudziński: — Czy może pan ustalić kiedy przyjechał do Warszawy p. Wieman z grupą kolejarzy Niemców i kiedy p. Lenzion?

Świadek Leśniewski okazuje sądowi posiadany wykaz gości hotelowych. Wynika z niego, że Wieman przybył 21 marca 1929 roku, a Lenzion 22 marca. — Wyjechali 23 marca. (Jest to w związku z poruszaną w akcie oskarżenia rozmową między oskarżonym Mastkiem a p. Lenzionem).

Adw. Benkiel: — Czy pan był burmistrzem w Ostrowiu!

— Tak jest. Od 1927 do 1929 roku.

— Dlaczego pan ustąpił?

— Zostałem

bezwładnie złożony z urzędu przez wojewodę Kirsta.

Wbrew orzeczeniu najwyższego trybunału administracyjnego mianowano komisarza, mimo, że rada miejska nie została rozwiązana. Z tego powodu poseł Dubois wystosował do p. Kirsta list otwarty.

— Jaki był stosunek władz administracyjnych do pos. Dubois w okręgu białostockim?

Wojewoda i starosta

— Z początku przychylny. Wojewoda Kirst wogóle zabiegał wówczas o względy P. P. P. Później stosunki się wręcz zmieniły. Zaczęło się szykanowanie PPS., a zwłaszcza posła Dubois. Poseł Dubois skierował skargę do prokuratora na działalność starosty w Ostrowiu, p. Zarzyckiego. Temi zarzutami czuł się dotknięty p. Kirst.

— Czy to jest ten sam starosta, który pomniki stawiał?

— Starał się on reklamować w ten sposób, że

w 13 gminach jednego powiatu, kazał z pieniędzy podatkowych postawić 13 pomników marszałka Piłsudskiego.

Świadek opowiada, że p. Kirst, mszcząc się za stanowisko, przez niego zajęte, wytoczył mu szereg spraw. Świadek został uniewinniony, przyczem sąd miał stwierdzić, iż świadkowie byli zmuszani do zeznań.

Zeznania św. Wojewody

Św. Wojciech Wojewoda, sekretarz Zw. zawodowego kolejarzy.

Adw. Rudziński: — Czy wiadomy jest panu zarzut, postawiony przez oskarżenie p. Mastkowi w związku z jego rozmową z p. Lenzionem?

— Owszem. P. Lenzion był w Warszawie 22 marca 1929 r. Nie był on jednak w towarzystwie p. Mastka.

— Czy niemiecką część kolejarzy podejmowali panowie kolacja?

— Tak jest.

— Czy był p. Mastek?

— Tak.

— Czy proponowano zaprosić p. Lenziona do stołu?

— Tak. Zaoponował przeciwko temu p. Mastek, który miał uprzednio jakieś zajście z p. Lenzionem na terenie międzynarodowym.

Zeznania św. Gryłowskiego

Św. Gryłowski opowiada również o pobycie kolejarzy Niemców z Gdańska w Warszawie. Zaprzecza, aby między p. Mastkiem a Lenzionem miała się odbyć jakaś rozmowa.

Adw. Rudziński: — Czy znając p. Mastka, uważa pan, że podobne słowa o Polsce mogły być przez niego użyte?

— To jest wykluczone.

Prok. Rauze: — Jak można pogodzić fakt niezaproszenia do stołu p. Lenziona z zasadą „polskiej gościnności“?

— Panie prokuratorze.

Czy „polska gościnność“ wymaga, aby jeść przy jednym stole z każdym Polakiem?

Prok. Grabowski: — A czy p. Mastek znał uprzednio p. Lenziona?

— Nie.

— A jednak poprzedni świadek zeznał nawet o jakimś konfliccie?

— Nic o tem nie wiem.

— To dziwne.

Oświadczenie osk. Mastka

Osk. Mastek oświadcza, że Lenzion do tej chwili nie znał Kiedy odbyło się przyjęcie Niemców, oskarżony nie był od początku przy stole.

— Przyszedłem dopiero —

mówi oskarżony — gdy kolacja się zaczęła. P. Wichman zaproponował, aby zaprosić p. Lenziona do stołu. Zapytałem, kto zasz. Oświadczone, że jest działaczem NPR. w Gdańsku. Otóż zareagowałem na to ostro. Z powodu p. Lenziona miałem nieprzyjemności na terenie zjazdu międzynarodowego kolejarzy w Kolonii.

Zeznanie p. Lenziona uważam za ohydny zemstę polityczną.

P. Lenzion zgłosił się do komisariatu generalnego w Gdańsku i złożył zeznanie po 19 miesiącach od rzekomego faktu, gdy

byłem już za murami Brzeźcia, i skąd, przypuszczałem, że już nie wyjdę.

Wysoki sędzię p. Lenzion znieślił mnie wobec całej Polski. Zohydzenie to stanowi dla mnie większą przykrość, aniżeli Brześć.

Zeznania św. Maksamina

Św. Maksamin, wiceprezes związku kolejarzy, były prezes Związku transportowców, opowiada o terrorze, stosowanym przez bojówkę frakcji wobec działaczy i członków związku transportowców.

Sam świadek był dwukrotnie w fiarą zamachów.

Interwencja w policji nie odniosła skutku. Ostatecznie w obawie przed zamachem na życie, świadek musiał się przeprowadzić do centrum miasta.

Następnie św. Maksamin na pytania adw. Benkiela opowiada o stosunkach między związkiem transportowców a międzynarodową transportowców z siedzibą w Amsterdamie. Przy tej okoliczności świadek porusza opinię, jaką o Polsce wywołuje obecny system rządu. — Tłumaczy, że

musiał niejednokrotnie wstępować w obronie godności narodu, o którym sądzono, że się godzi na miano narodu idiotów.

Szczególnie złe wrażenie zagranicą wywołały wypadki brzeskie i związane z tem echa. — Świadek powołuje się na rozmowę z dwoma ministrami z ramienia partji pracy w Anglii.

Kilku uwag dodatnich o osobie p. Mastka składa św. Maksamin, który zna oskarżonego od r. 1918.

Prok. Rauze: — Czy pan namawiał do bojkotowania transportów polskich podczas strejku marynarzy w Gdyni?

— Nie.

— Czy na terenie zagranicy nie pisał pan, że w Polsce panuje faszyzm, że są stosowane metody łajdackie?

— Słów o metodach łajdackich nie używałem bezwzględnie.

Co do faszyzmu, to nie jest mój wynalazek, gdyż taka jest powszechna opinia.

— Czy związek zawodowy kolejarzy pobierał zasiłki od międzynarodówki zawodowej?

— Nie. Związek zawodowy kolejarzy posiada mocne podstawy finansowe i pomocy nie potrzebuje.

— A związek transportowców?

— Przyznaję, że związek transportowców wskutek ostatnich wypadków został silnie podważony finansowo, dlatego przyjmuje zasiłek w sumie 400.— złotych miesięcznie.

W związku z temi odpowiedziami świadka, prokurator Rauze przedkłada sądowi szereg dokumentów, między którymi znajdują się odbitki fotograficzne z listów, pisanych przez świadka Maksamina, jak również jeden list autentyczny, stanowiący korespondencję z międzynarodówką transportowców w Amsterdamie.

Obrona prosi o zarządzanie przerwy celem zapoznania się z dokumentami.

Spór o załączenie dokumentów

Po przerwie adw. Benkiel oświadcza, że obrona nie oponowała by ze względów merytorycznych, natomiast

oponuje ze względów formalnych

przeciwko załączeniu do sprawy odbitek fotograficznych i to z tych samych motywów, z jakich sąd przed paroma dniami oddalił wniosek obrony o załączenie odbitki fotograficznej raportu wojewodów do ministerstwa spraw wewnętrznych, — nie mamy bowiem — mówi — informacji skąd i jaką drogą te papiery dostały się do rąk prokuratora. Jeżeli zaś chodzi o złożony przez prokuratora autentyczny list obrońca decyduje w tej sprawie pozostawia sądowi, zaznaczając jednak, że dokument ten niewątpliwie dostał się do prokuratora drogą nielegalną.

Pr. Grabowski popiera wniosek o załączenie dokumentów, zaznaczając, że dokumenty nadane zostały przez wydział bezpieczeństwa komisariatu rządu. Porusza również prokurator moment, że jeżeli chodzi o dokumenty, złożone przez obronę, których sąd nie przyjął, to uczynił to z powodu, że nie miały one znaczenia dla sprawy.

Adw. Nowodworski zaznacza że dokumenty są datowane z r. 1931, a więc one właśnie nie mają znaczenia dla sprawy, w myśl tezy oskarżenia.

Adw. Honigwil powołuje się na przepisy konstytucyjne o zabezpieczeniu tajemnicy korespondencji i uważa, że dokumenty, przedstawione przez prokuratora, zostały dostarczone z uchybieniem przepisów

prawnych, zezwalających jedynie w drodze wyjątku na ujawnianie tajemnicy listowej.

Adw. Landau uważa, że obrona nie interesują okoliczności, skąd urządził prokuratorowski otrzymał bezpośrednio te listy. Trzeba by zbadać w charakterze świadka tę osobę, która bezpośrednio list ten w sposób bezwzględnie przestępny przejęła.

Adw. Jarosz dla ilustracji nieposzanowania przepisów o tajemnicy listowej, okazuje kopertę z listem z Gdańska, przysłanym na ręce oskarżonego Mastka. List ten jest uszkodzony, przyczem widoczne są dwie nalepki z napisem: „przeszedł uszkodzony“.

Obronca przedkłada list sądowi.

Przewodniczący: — Ta ilustracja nic nie wnosi do sprawy; list mógł być rzeczywiście uszkodzony.

Prok. Grabowski powracając do sprawy dokumentu, zaznacza, że kwestja ujawnienia informatora, który dostarczył listu wydziałowi bezpieczeństwa komisariatu rządu, leży w kompetencji naczelnika tego wydziału, p. Lisowskiego. Można go więc sprowadzić do sądu i o to się zapytać. Prokurator uważa, że niesłuszne jest oburzenie obrońców, jakoby załączony dokument był dowodem nieprześwietlenia zagwarantowanych praw tajemnicy listowej. Jest to już winą panów z PPS., którzy mają jedną zasadniczą wadę:

(Dokończenie na stronicy 3-ej)

Będzie rozstrzelany!

Wrażenie, jakie powszechnie wywarły dokumenty zamachowe narodowych socjalistów heških, graniczy z osłupieniem. Wierzy się poprostu nie chce, ażeby do tego stopnia głupoty i zdzieczenia dojść mogła mistyka hitleryzmu. Niestety jednak opublikowane dokumenty są ściśle autentyczne: autorem ich jest asesor sądowy dr. Bess, który w organizacji hitlerowców zajmował stanowisko radcy prawnego. Ekspertyza pisma, znalezienie w jego domu maszyny do pisania o charakterach odpowiadających manuskryptom, tajemnicze zniknięcie Bessa — wszystko to sprawia, że nikt dziś w autentyczności „boxheimerskiego” dokumentu nie wątpi.

Tekst tego dokumentu został uchwalony na zebraniu sześciu przywódców nacjonalistów heških w Boxheimie. Dostał on się do wiadomości publicznej, dzięki dr. Schöfflerowi, który powodowany wyrzutami sumienia oddał dokument ten policji, celem uniemożliwienia zamachu stanu.

Stek oszczerstw, rzucony przez hitlerowców na dr. Schöfflera, jakoby był on socjalistą, fałszerzem weksli etc. miał na celu podanie w wątpliwość autentyczności dokumentu. Okazuje się jednak, że Schöffler uprzedzony był przez hitlerowców na ministra spraw wewnętrznych lub też prezydenta Landstagu, a więc, że był ich mężem zaufania w najszerszym tego słowa znaczeniu.

Stąd też waga enuncjacji dr. Schöfflera jest ogromna. Dokument boxheimerski nabiera cech niezwykłej aktualności.

Możnaby powiedzieć, że zasada, na jakiej program nacjonal-socjalizmu się opiera, to „BĘDZIE ROZSTRZELANY!”. Bolewem w każdym bezwzględnie wierzę: „Es wird erschossen”, się powtarza.

Będzie rozstrzelany ten, kto sprzeciwi się rozporządzeniom

bataljonów szturmowych Hitlera; będzie rozstrzelany ten, kto w ciągu 24 godzin po przewrocie znajdzie się w posiadaniu broni palnej; będzie rozstrzelany ten, kto wstrzyma lub przychylni się do wstrzymania działalności urzędów publicznych, lub dopuści się aktów sabotażu, strejku i gwałtu. Będzie rozstrzelany kto nie wypełni rozporządzeń bataljonów szturmowych, mających moc prawną i sprawujących władzę wykonawczą w kraju.

Będzie rozstrzelany — oto ideologia Hackenkreuzlerów, którzy mają „obudzić” Niemcy. Ich program — to głód i mord, terror i upodlenie, wojna domowa i nienawiść.

Ogłoszenie dokumentu boxheimerskiego okazało prawdziwe oblicze nacjonal-socjalistów heških. Nawet w szeregach armji Hitlera wywołał program ten pewien rozdźwięk. Cóż dopiero w społeczeństwie, które pragnie odrodzenia, a po Hitlerze może się spodziewać jedynie kąpieli we krwi i bolszewizmu.

Cały kraj miał zostać podporządkowany bataljonom szturmowym Hitlera, tym słynnym „S. A.”, składającym się z szubrawców rozmaitej kategorii oraz byłych wojskowych, których nędza i niemożność zarobku na innej drodze pchnęła w szeregi hitlerowskie. Władza sądowna miała im właściwie być oddana: ustanowienie sądów wojennych, w których obok jednego prawnika zasiadałoby dwóch wojskowych z „armji” Hitlera, — to nietylko tragiczne kpiły ze sprawiedliwości, ale akt rewanżu i zemsty.

Program ekonomiczny, jeśli tak nazwać można elaborat nacjonal-socjalistów heških w tej części, która dotyczy spraw gospodarczych, jest godny największej uwagi. Otóż banki, przedsiębiorstwa i kapitały prywatne mają zostać upaństwowione. Upaństwowione byłyby także cał-

kowite zapasy żywności i praca.

Każdy obywatel od 16 roku życia będzie zmuszony do pracy („Arbeitspflichtig”) dla państwa. Zapłać będą bony żywnościowe, na zasadzie których otrzyma on z magazynów państwowych niezbędne artykuły spożywcze i t. d. Nawet niezbędna ilość kalorii została przewidziana w programie.

Od tego przymusu pracy zwolnione zostały dwie kategorie osób: „armja Hitlera” i żydzi. Armja Hitlera doś będzie miała pracy, wykonywać władzę prawodawczą, wykonawczą i sądową, to jest mordując przeciwników i uciskając ucimionych. Oczywiście aprowiązają ze składow „państwowych” będzie przedewszystkiem dla nich. Natomiast żydzi, wyjęci z pod prawa, nie mogą pracować, nie otrzymają także żywności, a więc zmuszeni będą zginąć z głodu lub wyemigrować.

Cały ten program to, więcej nawet, niż bolszewizm, ostrzejszy w formie, ohydniejszy w założeniu, aniżeli rosyjski w pierwszej fazie.

Tyle w stosunku do kraju. W stosunku do zagranicy, wszelkie zobowiązania finansowe, zarówno państwowe, jak i prywatne, zostały mają ZANULOWANE. Wszelkie układy międzynarodowe, z traktatem wersalskim i paktem lokarneskim na czele byłyby unieważnione.

Oto główne rysy programu hitleryzmu heškego. Nie można tu mówić, aby to była akcja odosobniona, lokalna, przywódców heških, bowiem dyscyplina w szeregach nacjonal-socjalistów jest taka, że o każdym akcie kierownictwa partji jest natychmiast informowane. Doskonała organizacja partji, scentralizowana najzupełniej, pozwoliła Hitlerowi na złozenie w swoim czasie oświadczenia, że odpowiedzialny on jest osobiście za wszystkie ak-

ty i czyny swych podkomendnych. Obecnie pragnie Hitler zrzec się tej odpowiedzialności, ale przeprowadzone w jego „brunatnym pałacu” w Monachium rewizje zdają się wskazywać na łączność pomiędzy przywódcami heškimi i centralnym kierownictwem partji, co obciąża Hitlera niezwykle poważnie.

Warto się zastanowić nad tem, jaki jest istotny cel Hitlera i jego partji. Opublikowany dokument heški, jeśli stanowi nawet program oficjalny hitlerowców, jest nim jedynie na krótką metę. Bawiem zawiera ideologję bolszewizmu najgorszego gatunku, co nie zgadza się ostatecznie z duchem hackenkreuzleryzmu.

Zdaje się wobec tego, że bolszewizm heški miał być okresem przejściowym do innego reżymu. W każdym razie miał bolszewizm dać możność zerwania z zobowiązaniami finansowymi i politycznymi wobec zagranicy i postawienie nowych Niemiec, powiedzmy „odrodzonych” Niemiec, na platformie równości z krajami zwycięskimi. Niemcy mogłyby wtedy, nie będąc nieczem związane, odegrać rolę przodującą zarówno w gospodarce, jak i polityce światowej.

Z drugiej strony dla zrujnowanych Niemiec bolszewizm na modłę hitlerowską może być i programem, bowiem dla milionów bezrobotnych i zrujnowanych perspektywa pracy przymusowej nie jest straszna, szczerze mówiąc, że ta praca zapłacona ze stanje artykułami pierwszej potrzeby przy zupełnym wyrównaniu socjalnym. Ale cóż na to klasy małej burżuazji, chłopstwa, urzędników i funkcyjnarjuszy, posiadaczy mniejszych lub większych wkładów oszczędnościowych w bankach, na hypotekach; masy tych wszystkich, którzy pracą całego życia doszli do zapewnienia sobie

i swym rodzinom pewnej przyszłości?

Dla tych wszystkich rewolucja hitlerowska oznaczałaby ruinę i nędzę, a może i śmierć. Stąd też wojna domowa, której rezultatem byłaby kompletna anarchja.

Dwie hipotezy zdają się być celem Hitlera. Jedna z nich, to faszyzm na sposób włoski, z zupełnym zduszeniem opozycji, druga to restauracja Hohenzollernów. Na to ostatnie zdaje się wskazywać rola odgrywana w partji nacjonal-socjalistycznej przez księcia Augusta Wilhelma Pruskiego, znanego i ośmieszanego pod skróconem imieniem księcia Auwi, syna b. kronprynza.

Młody Auwi raportuje podobno wszystkie poczynania Hitlera swemu dziadkowi cesarzowi do Doorn. Ostatnio nawet prasa uderzyła na alarm, odkrywając pewne stosunki pomiędzy Wilhelmem a nacjonalistami niemieckimi.

Oto dwie hipotezy, z pomiedzy których przypuszczalnie także i Hitler nie zdołał jeszcze wybrać: obie bowiem posiadają swe zalety i wady. Restauracja monarchistyczna wydaje się być nawet monarchistom najnieodpowiedniejsza, bowiem bezwzględnie zagranicą oparłaby się temu wszelkimi siłami, nie wyłączając okupacji Niemiec. Ale może w ten sposób właśnie dąży Hitler do obudzenia narodowego, a zarazem do zagarnięcia władzy.

Jakimi by były cele Hitlera, zawsze dominują w nich pierwiastki nienawiści rasowej i narodowej, żądzy walki i rewanżu. A środki, które cel ten mają nabyto „uświęcić” — to mord i gwałt, a co za tem idzie anarchja, która, naszym zdaniem, jeśli raz wybuchnie, nie da się już opanować i pociągnie Niemcy na dno powszechnej i kompletnej ruiny.

JERZY KWEJT.

I-szy Dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi
„SPLENDID”
 ul. Narutowicza 20.

Dzisiaj i dni następnych!
Miłość Żorzety
 Potężny dramat francuskiej produkcji 1932 roku, który wybił się na czoło najlepszych filmów dźwiękowych dzięki swej nieprzetłumaczalnej akcji i doskonałej grze aktorów.

Główną rolę śpiewaczki i tancerki kabaretowej odtworza właścicielka najpiękniejszych nówek Francji, **Daniela Parola** w otoczeniu **Joseline Gaele** jasnowiąca wlońskiej **JACQUES VARENNE** i jednego z najlepszych amantów ekranu **PIOTRA BACZEWA**. Początek seansów o godz. 4-ej. w soboty, niedziele i święta o godz. 12-ej w pol. — Passe-partouts i bilety ulgowe nieważne aż do odwołania.

Dźwiękowy Teatr Świetlny
CASINO
 Dzisiaj i dni następnych!
 Dodatek dźwiękowy Paramountu

Na podstawie niezwykłego żywota znakomitej śpiewaczki z połowy wieku XIX
„JENNY LIND” czczona na obu półkulach, jak bożyszcze — powstał obecnie film wręcz niezwykły. Jest to romans pełen ciepła i liryki, w którym głos **Grace Moore** młodej gwiazdy Metropolitan Opery w Nowym Yorku święci niezwykle tryumfy.

Początek codz. o g. 4.30, w sob. i niedz. o 12 w pol.

Dźwiękowe
Grand-Kino
 Początek o g. 4 p. p. w sobotę i niedz. o g. 12 w pol.

Ostatnie dni!
 Nowe wielkie arcydzieło **Cecil B. de Mille'a**
„MADAME SZATAN”

Wielki bal na Zeppelinie!
 Gigantyczna katastrofa w przestworzach!
 Role główne: **Kay Johnson, Reginald Denney, Lillian Roth.** 5.000 statystów.
 Rewelacyjny nadprogram.

Dźwiękowe Kino
LUONA
 Dzisiaj i dni następnych

Film, pociągający niepowszednością tematu, łączący w sobie uczucie, piękno, nastrój, przepych, erotykę i sensację
„MARADU”

Konflikt uczuć, żywiołów, zwierząt i ludzi. **Prawdziwe wybuchy wulkanu** oraz groźne grzmoty podziemne z wrzającego krateru, poraż pierwszy ujęte przez kamerę. Walka ze zglodniałymi, krwiożerczymi krokodylami, bezlitośnie porażającymi swe ludzkie ofiary. **Charles Bickford i Rose Hobart.** **NADPROGRAMY!** Początek seansów o 4-ej, w sob. i niedz. o g. 12-ej. Passe-partouts oraz bilety wolnego wejścia nieważne do odwołania.

Dzisiaj i dni następnych! Arcydzieło dźwiękowe produkcji 1931 | 32 r. United-Artists
PALACE

NARZECZONA Z LOTERJI
Jeanette Mac Donald

Nadprogram: Dodatek dźwiękowy Aparatura dźwiękowa modelu 1932 r. „Klangfilm”
 Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr. i 1 zł.
 Dzisiaj początek o godz. 4-ej po poł.

Pragier i Dubois skazani (Dokończenie)

co krok, to spotyka się wśród nich człowieka niepewnego.

Z członków PPS. rekrutowali się przeważnie wszyscy konfidenti, którzy zeznawali w sprawie.

W czasie wypowiedzania tych słów przez prokuratora na ławie oskarżonych zapanowało silne wzburzenie. Oskarżeni: Pragier i Dubois wstają z miejsca, wydając szereg okrzyków protestujących.

Przewodniczący upomina. — Mimo to oskarżeni w dalszym ciągu wyrażają swe oburzenie.

Przew.: — Za nietaktowne zachowanie się

skazuję panów Pragiera i Dubois na 100 złotych grzywny każdego.

Adw. Berenson: — Nie było upomnienia w stosunku do oskarżonego Dubois.

Przew.: — Owszem, było.

Oskarżony Dubois stwierdza, że występujący w procesie świadkowie, jak Burawski, Tułło i Byczkowska, zeznali, iż najpierw byli konfidentami policji, a potem dopiero weszli do PPS.

Zarzut więc prok. Grabowskiego w stosunku do partii uważa za niesłuszny.

Sąd po dłuższej naradzie postanowił złożyć przez prokuratora dokumentów nie załączać, jako nie mających związku ze sprawą.

Zeznania św. Kwapińskiego

Z kolei staje przed sądem w charakterze świadka jeden z przywódców chłopskich PPS. poseł Kwapiński.

Adw. Rudziński: — Czy p. poseł przemawiał na stokach cyta-deli?

— Unikałem miejsca straceń, bo sam byłem kiedyś skazany na śmierć i ośm dni czekałem na wykonanie wyroku.

Dziewiątego dnia mój obrońca, adwokat Berenson, zawiadomił mnie, że zamieniono mi karę na 15 lat katorgi. Ale raz przemawiałem na stokach cytadeli. Było to 1 listopada 1929 r. Na okrzyk prowokatora powstało wtedy zamieszanie i policja rozprężyła tłum.

— Czy chłopów wzywano do marszu na miasto?

— Po co chłopów miałoby maszerować na miasto? I tak miałoby dość roboty w razie wybuchu rewolucji.

— Czy pan miał przygotowa-

nać listę nowego rządu po „zamachu“?

— To jest fantazja policji. Jak się zaprzęga policję do polityki, to właśnie takie są rezultaty.

— A plany rewolucyjne kongresu?

— Ech, głupstwo! — My się nad tem głupstwem już miesiąc biedzimy.

Po zeznaniach pos. Kwapińskiego sąd zarządza przerwę.

Po przerwie adw. Dąbrowski zrzeka się świadków Chodyńskiego i Dziągiewskiego, natomiast prosi o powołanie świad-

ków Kollataja i Konopackiego na okoliczności, dotyczące przemówienia Ciołkosza w Łowiczu. Sąd postanawia wniosek ten uwzględnić.

Ostatni zeznawał wczoraj SENATOR PPS., P. KOPCIN-SKI.

Opowiada on o genezie i charakterze TUR'a.

Prok. Rauze: — Ilu członków liczy TUR'?

— Około 10 tysięcy.

— A co to jest czerwone harcerstwo?

— Organizacja dzieci przy TURze.

Pod koniec posiedzenia przewodniczący zawiadamia, że otrzymał list z Paryża od senatora Motza, w którym ten pisze, iż

czuje się chory i na rozprawy, jako świadek, nie przybędzie.

Na zapytanie, czy obrona zrzeknie się tego świadka, adw. Sterling prosi o wstrzymanie się z decyzją do końca przewodu sądowego, gdyż do tego czasu świadek może wyzdrowieć i przyjechać.

Dzisiaj zeznawać ma między innymi p. Thugutt.

HITLER SIĘ ZBROI

Jego zausznicy dążą do dyktatury i nie chcą słyszeć o porozumieniu z Anglią i Francją

Plany działania na wypadek zamachu stanu

LIPSK, 30 listopada. (Pat.)— W związku z aferą darmsztacką „Saechsische Arbeiter Zeitung“ zamieszcza artykuł wstępny, po dający sensacyjne szczegóły o zbrojeniach narodowych socjalistów w Lipsku.

Według tych informacji Lipsk posiada 2 brygady oddziałów szturmowych, którymi dowodzą Goeckel i dr. Trommler, posiadający dokładne plany działania, na wypadek zamachu stanu. Hitlerowcy lipscy przewiezieni mają być natychmiast do Hamburga, natomiast oddziały hamburskie do Berlina, a berlińskie do Lipska.

Broń przemycana jest w dużych ilościach głównie z Belgii.

W posiadaniu lipskich oddziałów szturmowych stronnictwa narodowo-socjalistycznego, jak stwierdza dziennik, — znajdują się ma 15 ciężkich karabinów maszynowych, 3—4 miotacze min, większa ilość karabinów i znaczne zapasy amunicji.

Zbrajanie narodów uważają hackenkreuzlerzy za niedorzeczność

LIPSK, 30 listopada. (Pat.)— Nacjonalistyczna młodzież akademicka Lipska urządziła wczoraj wielką demonstrację publiczną, podczas której naddyr. dr. Bohmen-Staedt wygłosił referat polityczny: „Przez dyktaturę do wolności“. Mówca scharakteryzował w duchu nacjonalistycznym teraźniejsze nastroje młodzieży, na której czelę muszą stanąć wodzowie o nieskazitelnej ideologii narodowej. Od dwunastu lat powtarza się stale niedorzeczności o zbrajaniu narodów. Mowy być nie może o porozumieniu z Francją i Anglią. Życiem narodu rządzi tylko siła. Przygotowani jesteśmy do dyktatury. Obowiązkiem młodzieży akademickiej jest przyłączyć się do walki czynnej w stronnictwach prawicowo-opozycyjnych. Obojętne kto dokona zamachu stanu — Hitler czy Hugenberg — tak czy inaczej obydwaj kroczyć będą w jednym szeregu.

Syndykat drożdżowy na komitecie ekonomicznym rady ministrów

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (F) telefonuje:

Wczoraj obradował komitet ekonomiczny rady ministrów. Jak się dowiadujemy, tematem obrad była polityka rządu wobec karteli, w pierwszej linii wobec syndykatu drożdżowego, którego hypermonopolistyczne posunięcia budzą cały szereg zastrzeżeń. Podobno stosunek rządu do tej organizacji ma ulec zmianie w sensie dla drożdżowników nieprzychylnym.

Hitler górą Nowe zwycięstwo wyborcze

BERLIN, 30, 11. Podczas wyborów do rady gminnej w Birkenfeld hitlerowcy zdobyli 12 mandatów, podczas gdy poprzednio mieli tylko jeden. Socjaliści stracili trzy mandaty, komuniści zdobyli jeden. Centrum poniosło klęskę.

Wyniki wyborów w Birkenfeld powitała prasa hitlerowska z niekłamną radością.

Minister musi wstać gdy cesarski generał wchodzi na salę

BERLIN, 30, 11. (PAT.) Tematem ogólnego zainteresowania jest obecnie incydent, jaki wydarzył się

na kongresie w Swinoujściu. Według „Montag Morgen“ pruski minister finansów dr. Klepper, który był obecny na kongresie nie wstał z miejsca w chwili, gdy w czasie trwania jakiegoś referatu ukazał się na sali gen. von Mackensen. Na skutek interwencji kół prawicowych prezydent Hindenburg wystosował list do kanclerza Brueninga uznając zachowanie się pruskiego ministra finansów Kleppera za obrzędy armii pruskiej. Prezydent Hindenburg domagał się dalej w swym liście aby rząd pruski udzielił urzędnikom państwowym instrukcji, mającej na celu zapobieżenie powtarzaniu się tego rodzaju wypadków. Premier pruski Braun oświadczył wyraźnie, że nie wyda rozkazu urzędnikom, aby wstawali z miejsc przed byłymi generałami armii cesarskiej.

Polityczna wizyta

Jugosłowiański minister spraw zagranicznych dzisiaj przyjeżdża do Polski

Z Warszawy donoszą: Minister spraw zagranicznych królestwa Jugosławii, p. Marinkovic przybędzie na granicę Polski do Zembrzydowic o godz. 10 wieczorem w dniu 1 grudnia.

Minister Marinkovic, który przybywa do Polski wraz ze swoją małżonką, wybitną działaczką społeczną i znakomitą malarką — przyjeżdża do Warszawy w dniu 2 grudnia r. b. rano. Powitanie na dworcu w saloonach recepcyjnych odbędzie się o godz. 10 rano.

Minister Marinkovic zamieszka w hotelu Europejskim w specjalnie przygotowanych apartamentach. W środę przed południem złoży on wizyty premierowi Prystorowi i ministrowi Zaleskiemu, poczem o godz. 12 min. 30 złoży wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza, a o godz. 1 pop. przyjęty będzie na audjencji przez prezydenta Rzeczypospolitej i następnie śniadaniem na Zamku.

O godz. 8 wieczorem odbędzie się u ministrowa Zaleskich obiad, a następnie raut na cześć gości.

W czwartek, dnia 3 b. m. przed południem nastąpi podpisanie umów polsko-jugosłowiańskich i wymiana dokumentów ratyfikacyjnych umowy konsularnej, poczem śniadanie w ścisłym gronie u ministrowa Zaleskich. Tegoż dnia o godz. 8 wieczorem — obiad u ministrowa Lazarewic i następnie raut w poselstwie jugosłowiańskim.

W czwartek, o godz. 11 wieczorem nastąpi wyjazd do Krakowa. Pobyt w Krakowie, gdzie minister Marinkovic zabawi jeden dzień, nosić będzie charakter wybitnie turystyczny. Do Krakowa towarzyszyć będą gościom jugosłowiańskim pp. ministrowa Zalescy.

Dnia 4 grudnia późnym wieczorem minister Marinkovic wyjedzie do Zembrzydowic.

Skomplikowana katastrofa

Krowy, tramwaj, samochód — 7 ludzi

PARYŻ, 30, 11. Z St. Etienne do noszą o niezwykle wypadku.

Tramwaj najechał na przedmieściu na stado krow, raniąc kilka sztuk, które musiały być na miejscu zarżnięte.

W chwili zamieszania, spowodowanego katastrofą, nadjechał nagle samochód, który wpadł na tłum ludzi.

7 osób zostało przejechanych. Cztery z nich odniosły śmiertelne rany. Kierowca samochodu usiłował zbiec, ścigany przez żandarmerję.

Po krótkiej gonitwie kierowca wpadł z wozem na samochód ciężarowy na szosie i rozbił się. Wtedy go niezwłocznie aresztowano.

Za naukę młodocianych nie wolno pobierać wynagrodzenia

Ogłoszona została ustawa z dn. 7 listopada 1931 r., zmieniająca i uzupełniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 2 lipca 1931 roku w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet.

Zmiany, dotyczące zatrudnienia młodocianych we wszelkich zakładach pracy, podlegających tej ustawie, odnoszą się do zezwolenia zatrudnienia młodocianych w ilości nieprzekraczającej ustalonego procentowego stosunku do ogółu zatrudnionych dorosłych robotników.

Stosunek ten ustalać będzie ministerstwo pracy dla poszczególnych gałęzi pracy.

W wypadku zatrudnienia młodocianych w liczbie niedozwolonej, właściwy inspektor pracy może zażądać w drodze nakazu zmniejszenie liczby zatrudnionych młodocianych do ustalonej normy.

Bezpłatne zatrudnienie młodocianych jest wzbronione.

Wzbronione jest również przyjmowanie przez Pracodawcę wynagrodzenia za naukę młodocianych.

Wysokość wynagrodzenia młodocianego winna być określona do-kładnie w umowie i ujawniona w wykazie, prowadzonym w myśl art. 11 ustawy.

Umowa zawarta z młodocianym z naruszeniem wyżej wspomnianych przez pracodawcę postanowień, ulega rozwiązaniu z winy pracodawcy.

Również w wypadku zatrudnienia młodocianego wbrew wspomnianym wyżej przez nas postanowieniom, młodocianemu przysługuje reszczenie o wynagrodzenie za cały czas, w którym był zatrudniony. Ustawa weszła w życie z dniem ogłoszenia.

Nieuczciwi urzędnicy 3 lata więzienia dla podprokuratora

POZNAŃ, 30, 11. (PAT). W dniu wczorajszym zakończyła się tocząca się od przeszło 2 tygodni rozprawa sądowa przeciwko byłemu podprokuratorowi sądu okręgowego w Poznaniu Dembeckiemu. Oskarżony został uznany winnym sprzeniewierzenia depozytów w trzech wypadkach i skazany na 3 lata więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego oraz na utratę praw obywatelskich w ciągu lat 5.

Szopa sprzeniewierzył 43 tysiące złotych

Z Warszawy donoszą: W związku z wiadomościami prasowymi o losach b. komendanta oddziału konnego rezerwy policji w Warszawie, Marcina Szopy, dowiadujemy się, że nie został on przeniesiony w stan spoczynku, lecz w drodze dyscyplinarnej wydaloną ze służby za nadużycia.

Wiadomości o sumie popełnionych nadużyć były przesadzone. Jak wykazało śledztwo, nadużycia wynoszą 43 tysiące złotych.

Niezależnie od wydalenia p. Szopy ze służby policyjnej, sprawa jego została skierowana do prokuratury.

Przy niedostatecznej funkcji kłeszek, cierpieniach wątroby i dróg żółciowych, otyłości i artretyzmie, katarze żołądka i jelit, opuchniętych kiszek grubych, cierpieniach odbytynicy naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” szybko usuwa objawy zastoinowe i bóle w podbrzuszu

Amerykański spadek po polskim zapaśniku

Z Warszawy donoszą: W Ameryce zmarł słynny atleta polski Józef Stasiak, pozostawiając po sobie majątek wartości miliona złotych. Stasiak pochodził z Konina i był z zawodu kowalem.

Do spadku pretenduje brat i 5 sióstr, zamieszkałych we wsiach Chrapczewie i Żeraniicy w powiecie tureckim.

Wojna w Mandżurji

Japońska artylerja przechodzi przez rzekę Nonni.

Rzeź murzynów zamiasł marszu głodnych na Waszyngton

NOWY JORK, 30, 11. Zakrojony na wielką skalę t. zw. „pochód głodnych” na Waszyngton, prawdopodobnie nie dojdzie do skutku, gdyż władze są przeciwnie jakiemukolwiek zakłócaniu spokoju w dniu otwarcia kongresu narodowego.

Organizacja bezrobotnych, występująca pod nazwą rady narodowej pracowników, przygotowała pochód z ogromnym nakładem środków

pieniężnych. Uruchomiono 12,000 samochodów ciężarowych do przewożenia uczestników pochodu. Bezrobotni są podzieleni na oddziały po 30 osób, każdy z przewodnikiem na czele. Spodziewany był największy napływ ze stanów północnych oraz z południowych planacji bawelnianych.

W dniu wczorajszym doszło do pierwszego starcia bezrobotnych z

policją. W pobliżu Evansville (Kentucky) kordony policyjne zastąpiły drogę grupie manifestantów. Którzy maszerowali niewielkimi oddziałami w kierunku wschodnim. Wywiązała się walka, w wyniku której zmuszono uczestników pochodu do odwrotu.

Wzburzeni bezrobotni, po przybyciu do Evansville, urządzili pogrom dzielnicy, zamieszkałej przez murzynów. Kilkanaście domów puszczono z dymem. Ludność murzyńska, ogarnięta paniką, uciekła z miasta. Kres rozruchom położyło przybycie policji.

Władze bezpieczeństwa liczą się z możliwością dalszych pogromów, gdyż robotnicy biali zarzucają murzynom nieuczciwą rywalizację przy zdobywaniu pracy.

Powódź w Tuluzie

PARYŻ, 30, 11. Długotrwałe deszcze na południu Francji spowodowały wystąpienie z brzegów kilku rzek, m. in. Garony.

W Tuluzie woda zalała dworzec kolejowy. Na niektórych ulicach ruch odbywa się przy pomocy łódek.

W Saint Girons poziom wody podniósł się o trzy metry. Miasteczko jest całkowicie zalane, gdyż fale przerwały wał ochronny. W Mantauban władze miejscowe zażądały pomocy saperów. Część mieszkańców ewakuowano.

Woda w rzekach przybiera gwałtownie. Spodziewane są dalsze wylewy.

Unieruchomienie tkalni ljońskich Przemysł jedwabny projektuje zamknięcie 100 fabryk na 4 tygodnie

W związku z zupełnym zahamowaniem transakcji w przemyśle jedwabnym Lyonu, oraz wobec gromadzących się coraz większych zapasów i spadku cen, tkalnie zarobkowe w ilości przeszło 100, pracują

ce dla przemysłowców ljońskich postanowiły zamknąć przedsiębiorstwa na okres od 8 grudnia do 5 stycznia. Przedsiębiorstwa reprezentują trzy największe ośrodki produkcji tkackiej w branży jedwabnej departamentu Izery. Tkalnie, które wysunęły propozycję całkowitego unieruchomienia warsztatów na okres 4 tygodni uzależniają realizację tego wniosku od wyrażenia na to zgody przez ljońską izbę przemysłowo-handlową, oraz syndykat przemysłu jedwabnego Lyonu. Oznaczałoby to unieruchomienie całej produkcji jedwabniczej departamentów Izery i Rhone'y.

Dla Pamięci P. T. Publiczności!

POLECAMY
Bezkonkurencyjny repertuar
Dźwiękowego Kina

„CAPITOL”

Dawid Golder

Film, który wstrząsa nerwami i wzrusza do łez wszystkich ludzi, wszystkich ras.

„X 27”

Arcydzieło mistrzowskiej reżyserji Sternberga z nieznównaną odwórecznością

MARLENA DIETRICH Kwiat Algieru.

Emocjonujący dramat z życia żołnierzy Legji Cudzoziemskiej

Dalszy ciąg repertuaru
w jutrzejszym numerze!

Manifestacja przeciw podatkom

Policja rozpędza demonstrantów na ulicach Bukaresztu.

Wznowienie wykładów na uniwersytecie wileńskim

Z Wilna donoszą:

Wczoraj rano po kilkunastodniowej przerwie zostały wznowione wykłady na wszystkich wydziałach i we wszystkich zakładach uniwersytetu Stefana Batorego. — Studenci chrześcijaństwo zajęli we wszystkich salach miejsca po prawej stronie, zaś studenci żydzi po stronie lewej. — Wykłady odbywają się normalnie. Nigdzie nie zakłócono spokoju.

Dżuma w Chinach W ciągu tygodnia zmarło 2.000 osób

LONDYN, 30, 11. W zachodniej części prowincji Szan-Si panuje czarna dżuma. Śmiertelność jest wielka. W ciągu tygodnia zmarło około 2000 osób.

Władze chińskie są bezradne, nie posiadają bowiem żadnych środków do walki z epidemją.

9 klm. w 3 godziny Kłeska mgły w Anglii

LONDYN, 30, 11. Nad całą Anglią od wybrzeży południowych do granicy szkockiej unosi się gęsta mgła. Ruch autobusów i tramwajów w Londynie i miastach prowincjonalnych został prawie całkowicie wstrzymany. Donoszą o licznych wypadkach samochodowych, podczas których wiele osób odniosło rany.

Jeden z kierowców przedławanego autobusu, który ryzykował jazdę podczas mgły, zużył na przebycie 9 klm. aż 3 godziny i zemdlął z przemęczenia po przybyciu do celu.

KLISZE
DO REKLAM GAZETOWYCH,
PROSPEKTÓW, CENNIKÓW i t.p.
SZKICE, RYSUNKI i RETUSZE
WYKONYWA WYTWÓRNIA KLISZ
„POLIGRAFJA”
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 101. TEL. 157-65.

Ofiary

Z okazji otwarcia salonu firmy „Paw” zł. 10 na bezrobotnych wpłaca inż. Łaskowski.

Bank Wpłat Międzynarodowych

w Bazylei, gdzie od 7 grudnia radzić będzie komisja do badania zdolności płatniczych Niemiec.

Optymizm

— A teraz proszę mi odrazu dać również hamak!

N P

NOCE PARYSKIE
to film, w którym współzawodniczą reżyserja **Aleksandra Kordy** z gra **Henry Garat** **Meg Lemonier** i treścią zaczerpniętą z życia cyganerii paryskiej jej miłostkami, konfliktem uczuć, pięknem Paryża, nieśmiertelnego Montmartru

Czy chory na gruźlicę może wstępować w związki małżeńskie?

Wiadomo jest ogólnie, że nie które choroby mają właściwość przenoszenia się z rodziców na dzieci, jak np. choroby umysłowe, syfilis itd. To też kandydaci do stanu małżeńskiego zazwyczaj zastanawiają się, czy oni sami, względnie przyszły mąż, czy żona nie obarczą potomstwa jedną z tych ciężkich chorób. Znaną jest również skłonność do chorób umysłowych, niedorozwój fizyczny i umysłowy dzieci alkoholików.

W czasie „tygodnia walki z gruźlicą”, z tą największą plagą ludzkości, rozpowszechnioną bardziej, niż wszystkie inne choroby zakaźne, specjalnie w Łodzi, i doprowadzającą do kompletnej ruiny zdrowia i dobrobytu całych rodzin i grup społeczeństwa — samo nasuwa się zagadnienie, czy i jaki wpływ wywiera gruźlica na potomstwo chorych rodziców.

Przedewszystkiem należałoby

zastanowić się, czy gruźlica przenosi się na potomstwo, czy jest chorobą dziedziczną?

Długotrwałe badania i rozważania uczonych doprowadziły do wniosku, że gruźlica nie dzieje się jako choroba, lecz jedynie z rodziców na dzieci przechodzi uosobienie, skłonność do tej choroby, np. wątła t. zw. asteniczna budowa ciała, a samą gruźlicą zaraża się dziecko od rodziców, zwłaszcza od matki, która najwięcej ma z niem styczności

Dzieci, zrodzone z chorego ojca a zdrowej matki — są wątłe, ale nie wykazują zmian gruźliczych, dzieci zaś chorej matki — a ojca zdrowego rodzą się pozornie zdrowe, ale prędko wykazują zmiany gruźliczne jak zółty, choroby kiszek itd.

Izolacja dziecka od rodziców chorych na gruźlicę, dokonana natychmiast po urodzeniu, dała ciekawe wyniki. Dziecko takie,

chowane w dobrych, higienicznych warunkach, doskonale się rozwija i nie zapada na gruźlicę.

Widzimy więc, że gruźlica jest chorobą, która bardzo silnie odbija się na zdrowiu potomstwa, to też kwestją wielkiej wagi jest uświadomienie o tem szerokich warstwach społecznych i wynalezienie odpowiednich środków zapobiegawczych. Musi się rozpowszechnić przekonanie, że na gruźlicę może zachorować każdy człowiek, że początek choroby zazwyczaj bywa łagodny i nie rzucający się w oczy. Częste zaziębienia, chudnięcie, brak apetytu, ogólne osłabienie — oto często jedyne i pierwsze zwiastuny rozpoczynającej się choroby. Należy wówczas bezzwłocznie udać się do lekarza i przeprowadzić następnie dokładną kurację.

U kobiet chorych na gruźlicę, w czasie ciąży i karmienia, choroba postępuje szybko naprzód i nie tylko doprowadza często do poronienia samoistnego lub sztucznego, za wskazaniem lekarskim, lecz także staje się przyczyną przedwczesnej śmierci.

Choroba opanowana w samych jej początkach daje się doskonale i gruntownie wyleczyć, potem już w dalszych okresach jej rozwoju, leczenie przedstawia większe trudności. Jednak nawet w najcięższych wypadkach nie należy tracić nadziei, gdyż gruźlica jest chorobą, która niekiedy wbrew wszelkim obliczeniom, daje cu-

łowne wprost wypadki wyleczenia.

Jak więc powinien postąpić kandydat, czy kandydatka do stanu małżeńskiego niepewny co do stanu zdrowia, a chcąc uchronić swoje potomstwo od przekleństwa tej strasznej choroby?

Powinien zasięgnąć porady lekarza specjalisty i, o ile zostaną stwierdzone choćby małe zmiany chorobowe gruźlicy, przeprowadzić energiczną kurację, odkładając ślub aż do chwili zupełnego wyleczenia.

W niektórych krajach obowiązuje prawo przedstawienia świadectwa zdrowia, wystawionego przez lekarza, przed zawarciem małżeństwa.

„Rozwódka”

Za zdradę — rozwód, czy przebaczenie? Ostatnia kreacja **NORMY** — aktorki w Ameryce. **Partnereven SHEAREER** jest znakomity **KONRAD NASEL**

Najbliższy przebój **Grand Kina** już wkrótce

Dyrektor cyrku płacze

Wielkie stawki podatkowe zrujnowały gigantyczną imprezę Kludsky'ego

PRAGA, 26 listopada.

W dniu wczorajszym wezwał Rudolf Kludsky do siebie dziennikarzy, prosząc ich o radę. Ostatnio znajduje się on w wielkiej depresji duchowej, a w środę miał nawet zamiar popełnić samobójstwo.

Było to po przedstawieniu. Rudolf Kludsky wyszedł na arenę i tu przed liczną zebraną publicznością płacząc, skarżył się na okropne położenie finansowe, spowodowane zbyt wysokimi podatkami. Od samobójstwa uchronili go przyjaciele a przedewszystkiem zapasnik Gustaw Frisztenky, który wyjechał z nim z Pragi. Mimo to, jeszcze tego samego dnia wieczorem powrócił Kludsky do miasta, aby zapewnić żywność 400 ludziom i 7000 okazom zwierzęcym swej imprezy.

Przed zebranymi dziennikarzami przyznaje się Rudolf Kludsky do samobójczych myśli i wyraża obawę, aby myśli te całkowicie go nie opanowały. Jest tylko jedno wyj-

ście z sytuacji Wymówić bez terminu personelowi, pożegnać się ze swemi umiłowanymi zwierzątkami i zniknąć z żoną i bratem gdzieś zagranicą. Cyrk z 700 zwierzętami pozostawić w Pradze, gdzie zrodzi się bezradność i panika. A to wszystko dlatego, że 1000 koron (300 zł.) podatku dziennego, które Kludsky dobrowolnie chciał płacić, nie wystarcza. Państwo żąda 1,000,000 koron rocznie.

Egzystencja cyrku była już zagrożona przez to, że każdorazowa przeprowadzka kosztowała 250,000 koron.

W ostatnich dniach, gdy sytuacja się nieco poprawiła i cyrk zebrał odpowiednią sumę na zmianę pobytu, musiał Kludsky oddać pieniądze, do ostatniego grosza za zapłacone podatki. Obecnie cyrk nie może opuścić Pragi. Kludsky zmniejszył pensje swym pracownikom o 20 Proc., a dzienną rację

żywności do jednej trzeciej. Smutek maluje się na jego twarzy, gdy mówi:

— Nie mogę patrzeć, jak moje miłe zwierzątka cierpią głód!

Dziennikarzom przypomina Kludsky, ile dobrego zrobił dla propagandy swojej ukochanej ojczyzny. Nie chce teraz żadnych subwencji, tylko obniżenia podatków i pobłażliwości przy ich ściąganiu.

Kludsky ukochał swą ojczyznę, jest niemal jej fanatykiem. Będąc przez dłuższy czas zagranicą, przyjechał specjalnie samolotem do Czechosłowacji, aby się nacieszyć ze swą matką — Pragą.

Dziennikarze poradzili Kludsky'emu, aby prosił o audjencję u ministra finansów i oznajmił mu, iż egzystencja 400 ludzi jest zagrożona. Niewątpliwie minister finansów uczyni wszystko, aby tak wielkie przedsiębiorstwo, dające korzyści państwu, nie upadło ostatecznie. **IKSKI.**

KLISZE
DO REKLAM GAZETOWYCH, PROSPEKTÓW, CENNIKÓW I P. IZKICE, RYSUNKI, RETUZE
WYKONYWA WYTWÓRNIA KLISZ „POLIGRAFJA”
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 101. TEL. 157-68.

Ułóż nędzy bezrobotnych i głodujących

Człowiek czy szatan?

Fakto-montaż na tle zamachów kolejowych

Wiesz jednogłośnie zaakceptowała decyzję wdowy po Matuszce, bowiem Józef Kümüves był pracowitym, solidnym i skromnym człowiekiem. Jedną z najznakomitszych jego cech była oszczędność, a gdy we wsi mówiono o 8-letnim naoczas Sylwestrze, to panowało powszechne przekonanie, że ojciec wykiuruje go na człowieka.

Nauczyciel wiejski, pan Der, był początkowo innego zdania. Pierwsze cenzurki, które Sylwester Matuszka przynosił ze szkoły do domu, nie były szczególnie dobre. Trochę się to jednak potem poprawiło. Może główną przyczyną był fakt, że zaprzyjaźnił on się z córką nauczyciela Dera. Niebawem dziewczyna i chłopiec stali się nierozłącznymi towarzyszami. Pawili się razem i razem odrabiali lekcje. W ten sposób Sylwester coraz częściej bywał w domu nauczyciela. Matka przyjaciółki miała

nań doskonały wpływ, tak że z czasem został dobrym uczniem i można było zaryzykować wysłanie go do gimnazjum. W tym celu chłopiec przeprowadził się do Zenty i został tam oddany do pensjonatu początkowych ludzi. Próba się nie powiodła. Sylwester Matuszka był najgorszym uczniem w swojej klasie.

Może winą był fakt, że nie miał już przy sobie swej nieodłącznej przyjaciółki, córki nauczyciela z rodzianej wsi.

Po czterech latach Irna Der postanowiła zostać nauczycielką. Bez wielkiego wahania Sylwester Matuszka poszedł w jej ślady. Przeniósł się z gimnazjum do seminarjum i w związku z tym przeprowadził się do miasta Baza. W 15 roku życia, gdy jeszcze siedział w seminarjum, nastąpił w jego życiu fakt, który chwilowo zupełnie wykołubił tego młodzieńca.

XXVIII. Hypnotyzer Kalocsy

Pewnego jesiennego dnia wybrał się na wycieczkę sam rowerem z miasta na wieś. Po drodze pękła opona. Sylwester spóźnił się i musiał w ciemnościach wracać do domu. Był to wieczór, gdy przejeżdżał przez rynek małej chłopskiej miejsciny Kalocsa.

Na rynku 15-letni seminarzysta zatrzymał się, bowiem panował tam niezwykle ożywiony ruch. Z jednej strony rynku wznosiło się dość wysokie drewniane podjum, na którym stały cztery krzesła. Na tych krzesłach spoczywała długa, szeroka deska. Pozałem na podjum widniało kilka słupów, obwieszonych naftowymi lampami, rzucającymi dość jasne światło na dziwną dekorację ze krzesłami.

Z tej dekoracji patrzyły na seminarzystę figury, w których twarzach brakło oczów. Były one wycięte w płótnie i z oczodołów wylazło światło księży

ca. Chłopiec rozejrzał się dookoła.

Na ścianach domów widniały wszędzie przyklejone plakaty, wyobrażające człowieka o bladej twarzy trupa i niesamowicie czarnych oczach.

Chłopiec podszedł nieco bliżej do podjum. Znowu się obejrzał. Stał pośrodku młoczącego tłumy chłopów, którzy z ciekawością, ale i lękiem, patrzyli na tę prymitywną scenę, której kulisy płócienne zlekka poruszały się na wietrze.

Życie Sylwestra Matuszki było do tej chwili zupełnie wolne od spraw, łączących się z jakimkolwiek z udziałem, niezwykłymi przygodami i niesamowitymi sensacjami. Jego rodzice byli pobożni i bogobojni, a to samo można powiedzieć o nauczycielu, jego córce i innych osobach z najbliższego otoczenia. Spokojnie i równomiernie płynęły dni Sylwestra Matuszki, wśród złych i dobrych momentów w szkole, złych i dobrych cenzurek, pracy i zabawy.

A oto nagle znajdował się w

obliczu początku wydarzenia, którego pierwsze momenty już go całkowicie zmieszaly.

Zupełnie machinalnie oparł swój rower o mur kamienicy i stanął w pobliżu jednego ze słupów, oddzielających tę niesamowitą arenę od chłopów otaczających ją coraz bardziej zwartym kołem. Z podniesionym do góry kołnierzem palta, opierając się ręką na barjerze, stał seminarzysta i wpatrywał się w pozbawione oczów figury na dekoracji.

Nagle przeraził się. Gdzieś za kulisami ktoś uderzył w heben. Potem wszystko ucichło na wielkim rynku.

Po chwili na podjum pojawił się w blaskach lamp naftowych wysoki, szczupły, czarno ubrany człowiek. Jego twarz jest kredowo biała, a rodzierają ją jakby dwie głębokie fałdy.

Jego oczy kryją się głęboko w oczodołach, na głowie widnieje łysina, a tylko po bokach czarne włosy sterczą, niby szpilki. Pełne światło lamp pada na tę postać.

(D. c. n.).

U fryzjera

— Zdaje się, że dobrodziej jeszcze się u mnie nie golił?
— Owszem, owszem. Ale wszystko już się zagoiło!

Wiadomości bieżące

Osobiste

Wiceprezydent m. Łodzi p. Rapski wyjechał w dniu wczorajszym do Warszawy na posiedzenie państwowej rady spożywców.

Koszta utrzymania wzrosły

W czwartek odbędzie się posiedzenie lokalnej komisji do badania zmian kosztów utrzymania celem ustalenia wskaźnika drożyznianego za listopad. Według przewidywań obliczeń koszt utrzymania w listopadzie w porównaniu z październikiem wykazują dość znaczny wzrost w związku z podwyższeniem cen artykułów spożywczych, a w pierwszym rzędzie nabiału i chleba, który zdrożał ostatnio o 20 proc. (b)

Koncesje będą przedłużone

Duże zaniepokojenie wśród koncesjonariuszów monopolowych wywołała wiadomość o tem, że koncesje już nie będą przedłużone i z dniem 1 stycznia otrzymają je tylko inwalidzi.

Obecnie dowiadujemy się, że na skutek interwencji przedstawicieli organizacji gospodarczych w ministerstwie skarbu, koncesje osób nie uprzywilejowanych zostaną nadal przedłużone.

Koncesje odebrane będą tylko tym, którzy na skutek protokołów władz administracyjnych lub wyroków sądowych skazani zostali na pozbawienie koncesji monopolowych.

Równocześnie wydane zostanie zarządzenie co do niektórych zmian w rozporządzeniu nowej ustawy alkoholowej, a szczególnie co do rozplanowania miejsc sprzedaży alkoholu. (b)

Tragiczna sytuacja

bezrobotnych pracowników umysłowych w Łodzi

Na jutrzejszym wiecu wyłoniona zostanie delegacja do ministra pracy

W naszym mieście znajduje się, jak wiadomo, przeszło 12 tysięcy bezrobotnych pracowników umysłowych, z których tylko drobna część korzysta z zapomóg zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych w Warszawie.

Sytuacja bezrobotnej inteligencji pracującej w Łodzi jest rozpaczliwa. W chwili, gdy weszła w życie ustawa o ubezpieczeniu pracowników umysłowych było w naszym mieście 5,000 bezrobotnych, którzy wówczas byli ubezpieczeni w funduszach bezrobocia. Po wyczerpaniu zasilków z funduszu, bezrobotni ci zostali kompletnie bez środków do życia. Sytuacja ta trwa już 3 lata.

W międzyczasie bezrobotni ci zatrudnieni byli dorywczo w przedsięwzięciach handlowych i prze-

mysłowych. Obecnie te dorywcze zarobki ustały, tak, że bezrobotna inteligencja znalazła się w okropnie ciężkich warunkach.

Na wiecu pracowników umysłowych, który odbędzie się w dniu jutrzejszym zostanie wyłoniona specjalna delegacja do minister-

Dr. Med.
M. STARKER

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i włosów
Śródmiejska 12
(dawn. Gęgiełniana 25)
Telefon 126-87.

od godz. 9-1 i od 4-8. W niedziele i święta od 10-1.
Dla pań oddzielna poczekalnia.

Sądownictwo polubowne ułatwi zlikwidowanie sporów powstałych przez spadek funta

Na ostatnim plenarnem zebraniu radców izby przemysłowo-handlowej załatwiona została sprawa przedłużenia kadencji sądu arbitralnego, utworzonego przy izbie.

Sąd arbitralny powołany został do życia na mocy odpowiednich przepisów prawnych zawartych w pierwszej i drugiej części statutu izby. Odnośny regulamin przewiduje rozstrzygnięcie wszelkich sporów między handlującymi, jeżeli jeden z nich ma swą siedzibę w Łodzi, jeżeli ustawa nie zabrania podawania tych spraw sądownictwu polubownemu i jeżeli obie strony wyrażą swą zgodę na polubowne załatwienie swego zatargu w formie t. zw. zapisu kompromisarskiego.

Lista sędziów polubownych ustalana zostaje przez wybór plenarnego zebrania izby.

Po wyrażeniu zgody na polubowne rozstrzygnięcie zatargu każda strona wybiera arbitra, a prezes sądu arbitralnego mianuje superarbitra. Jakkolwiek wprowadzone zostały pewne opłaty przewidziane stosunkowo do sum będących przedmiotem zatargu, to jednak izba stanęła na stanowisku, że sądownictwo polubowne należy uprzywilejować jaknajszerszym warstwom prze-

mysłu i handlu i obniżyć wyniesione opłaty do minimum. Wykonalność wyroków sądu arbitralnego jest taka, jak wszystkich sądów polubownych. Wyroki te są bez apelacji.

Jedną z podstaw, na których opiera się wykonalność wyroków jest przewidziany w regulaminie sądu arbitralnego przy łódzkiej w par. 20 przepis, nie zawarty w przepisach sądów polubownych innych izb. Przepis ten przewiduje, iż uchylanie się od poddania wyrokowi sądu polubownego, na który przedtem wyrażono zgodę ogłaszane będzie jako swego rodzaju sankcja karna o głębokim charakterze moralnym. Przepis ten, jak zaznaczono, ustaliła jedynie izba łódzka, pozostawiając do u-

stawa pracy i opieki społecznej, celem interwenjowania w sprawie po mocy doraźnej dla bezrobotnych pracowników umysłowych w Łodzi, których liczba wzrosła ponad 10 tysięcy.

O tragicznym położeniu bezrobotnej inteligencji został dokładnie poinformowany ZUPU, który postanowił, jak się dowiadujemy, wydelegować w bieżącym tygodniu do Łodzi specjalnych kontrolerów dla przeprowadzenia inspekcji łódzkiego oddziału ZUPU i zbadania sytuacji pracowników umysłowych, oraz bezrobocia, istniejącego wśród niej.

Inspekcja ma na celu ponadto zbadanie, jak odbywa się ewidencja bezrobotnych i w jakim czasie jest im przyznawana pomoc ustawowa. (d)

Wyszynk alkoholu na dworcach kolejowych

Na mocy rozporządzenia ministra komunikacji, wyszynk alkoholu w restauracjach i bufetach kolejowych jest zakazany po upływie pół godziny od odejścia ostatniego osobowego pociągu wieczornego lub nocnego. Ponowny wyszynk alkoholu dozwolony jest nie wcześniej, niż na godzinę przed odejściem względnie nadejściem najbliższego pociągu rannego.

W związku z powyższemu ministerstwo komunikacji wyjaśnia, że przez pociągi „wieczne” lub „nocne” należy rozumieć pociągi kursujące pomiędzy godz. 18 lub 6, przez pociągi „ranne” zaś — pociągi kursujące między godz. 6 a 12.

Zakończenie kursu instruktorów O.P.L. i Gaz. w Łodzi

W dniu 25 listopada b. r. w szkole pilotów w Lublinku pod Łodzią odbyło się uroczyste zakończenie kursu instruktorów I kat. obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, zorganizowanego przez wojewódzki komitet ligi obrony powietrznej i przeciwgazowej w połowie października r. b.

Zarząd komitetu woj. LOPP dążąc do stopniowego zrealizowania programu organizowania i przygotowania ludności ewilnej do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej zdecydował, że planowo rozwinąć na terenie województwa ten problem da się najlepiej przez podział województwa na rejony i rozbudowę sieci dobrze i jednolicie wyszkolonych instruktorów. Powiaty i ważniejsze miasta w myśl tego planu mają być obsadzone zawodowymi instruktorami I kateg., którzy dadzą rękąmi, że potrafią poprowadzić w terenie pracę organizacyjną i wyszkoleniową, dobierając sobie do pomocy instruktorów niższych kategorii. Stosownie do powyższego został też z dniem 20 października r. b. uruchomiony wyżej wspomniany kurs. Na kurs ten zostało powołanych w drodze konkursowego egzaminu 21 słuchaczy, przeważnie oficerów rezerwy.

Skoszarowany kurs rwał 35 dni, był postawiony na b. wysokim poziomie naukowym zarówno w dziedzinie gazoznawstwa, jak i obrony przeciwlotniczej. Kurs ukończyli wszyscy słuchacze i otrzymali odpowiednie dyplomy.

W korespondencji zamieszczonej w poniedziałkowym numerze „Głosu Porannego” p. t. „Za ocean” został pominięty podpis autora red. Zbigniewa Kolińskiego.

Prywatne
POGOTOWIE LEKARSKIE
Zielona 6. **12-333**
Telefon:

Udziela doraźnej pomocy lekarskiej we wszelkich wypadkach nagłych o każdej porze dnia i nocy. Lekarska pomoc akuszeryjno-ginekologiczna.

DŹWIĘKOWY KINOTEATR
„CAPITOL”

Z Rozkazu Księżniczki

Upojny romans miłosny ekscentrycznej księżniczki z oficerem gwardji królewskiej.

Role główne kreują: Rozkoszna i urocza
LILIAN HARVEY
oraz wytworny i miły
HENRI GARATT

CENY MIEJSC POPULARNE!
SALA MOCNO OGRZANA!

Początek w dni powszednie o g. 4.30,
w soboty i niedziela o 12.30.

Dziś wspaniała premiera!

Najpiękniejsza parada miłości
reżyserji H. Szwarcza

Tragedja na dworcu Fabrycznym

Antoni Wardyński śmiercią przyplacił jazdę na „gape”

W dniu wczorajszym około godziny 8 rano ludzie znajdujący się na peronie stacji Łódź - Fabryczna byli świadkami strasznego wypadku. Na peron zajeżdżał pociąg miejscowy z Kuluszek. Gdy zwolnił już znacznie bieg lecz nie przy stanął, otworzyły się nagle drzwi jednego z przedziałów i wyskoczył z niego jakiś młodzieniec. Skok jednakże nie udał się i ku przerażeniu wszystkich obecnych nie-

ezczęśliwy młodzieniec dostał się pod koła biegnącego jeszcze pociągu. Natychmiast zaalarmowano krzykiem maszyniste, który dał kontrparę i dzięki małej szybkości pociągu, zatrzymał się natychmiast. Obecni rzucili się na ratunek nieszczęśliwego, lecz z pod kół wyjęto już tylko zwłoki. Miał on obcięte obie ręce a głowa wisiała jedynie na skrawku skóry. Zaalarmowano niezwłocznie po-

sterunek policji, którego dowódca st. przodownik Pudlarz skomunikował się niezwłocznie z władzami. W krótkim czasie zjawili się na dworcu przedstawiciele władz sądowo-lekarskich. Stwierdzili oni śmierć nieszczęśliwego pasażera, jednakże nie ustalono w trakcie dochodzenia jego tożsamości, gdyż przy zwłokach nie znaleziono żadnych dokumentów osobistych.

Znaleziono przy trupie bilet kolejowy Galkówek — Andrzejów. Należy przypuszczać, że tragicznie zmarły odcinek z Andrzejowa do Łodzi jechał na „gape” i chciał jaknajszybciej przedostać się przez kontrolę, celem uniknięcia kary. Zamiar ten jednakże nie udał mu się i przyplacił go życiem.

Zwłoki pozostawiono przez pewien czas na stacji, aby przyjezdni z Galkówka mogli ewentualnie rozpoznać i ustalić ich tożsamość. Wohec tego, że nie dało to rezultatu, należy przypuszczać, że tragicznie zmarły był łodzianinem.

Około godziny 2 popołudniu przewieziono zwłoki do prosektorjum miejskiego. (m)

Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, zabitym jest Antoni Wardyński (Leszno 10). (n)

Fiasco strejku kottoniarzy

Na zew kartelu Z. Z. P. jedna fabryka odpowledziała strejkiem

Jak wiadomo, na niedzielnym wiecu robotników przemysłu pończosniczego, pozostających pod wpływami kartelu Z. Z. P., postanowiono ogłosić strejk w tych zakładach kottonowych, których właściciele nie honorują cennika, ustanowionego orzeczeniem arbitrażu.

W związku z tą uchwałą wyłoniona została komisja strejkowa, która zaczęła wczoraj z samego rana obchodzić fabryki pończosnicze, celem skłonienia robotników do porzucenia pracy.

Jedno z łódzkich pism wieczorowych podało wczoraj, że strejk ogłoszony przez kartel Z. Z. P., objął w godzinach przedpołudniowych około 60 proc. fabryk pończosniczych, nadmienając, że ponieważ komisja strejkowa nie zdołała skomunikować się ze wszystkimi robotnikami, akcja strejkowa nie ogarnęła jeszcze wszystkich zakładów

przemysłu kottonowego. Jak się dowiadujemy, wiadomość ta jest z gruntu fałszywa. Strejk ogłoszony przez kartel, jak to zresztą było do przewidzenia, spalił na panewce.

Nietylko, że nie objął 60 fabryk, ale, jak nam zakomunikował sam kartel, wszystkie fabryki pończosnicze normalnie pracują i tylko jedna jedyna fabryka „Hau” przy ul. Wólczańskiej 189 została nasku tek wezwania komisji strejkowej, unieruchomiona.

W fabryce tej zastrejkowało około 100 robotników.

Niepowodzenie akcji strejkowej kartel kładzie na karb braku uświadomienia i niezorganizowania robotników.

W tych warunkach jest jasnym, że inspekcja pracy nie ma nawet po trzeby interwenjowania. (d)

Władze kasy chorych

winni się zainteresować opieką pielęgniarską w szpitalu im. Prezydenta Mościckiego

Do świadczeń kasy chorych należy również leczenie szpitalne. Na temat niedomagań szpitali kasowych pisano już tomy. Dziwnym trafem pomijano dotąd dyskretnie szpital kasy chorych m. Łodzi im. prezydenta Mościckiego. Zdawałoby się mogło, że ten gmach luksusowy, zbudowany kosztem wielu milionów złotych i zaopatrzone we wszystko, co współczesna wiedza lekarska wymyśliła, jest ideałem opieki nad ubezpieczonymi

Kto miał szczęście przebywać w tym szpitalu podczas choroby, musi mieć, niestety, o tym „idealnej opiece” bardzo ujemne wyobrażenia. Jeśli pomoc lekarska — co należy w imię prawdy przyznać — stoi na wysokim poziomie, to opieka siostr pielęgniarek słyde jako wzór niedbalstwa.

Otrzymujemy na ten temat listy, przedstawiające w drażliwy sposób „opiekę” szpitalną. Skarżą się utarcz pieczeni, że mogą sto razy umrzeć, nim siostra pielęgniarska nimi się zaopiekuje. Owe siostry, które winny oznaczać się wyjątkową uprzejmością i łagodnością nie żalują języka i ostrych słów, jeśli ktoś domaga się tego, co mu się słusznie należy.

Znamy wypadki, że chorzy ręka mi i nogami bronią się przed pójściem do szpitala.

Przedstawiliśmy dochodzące nas skargi w sposób jaknajmniej jaskrawy. Kto odpowiada za to niedbałe traktowanie chorych, nie jest nam wiadome.

Wierzmy jednak, że czynniki miarodajne kasy chorych, a zwłaszcza naczelny lekarz, który usunął już szereg niedomagań w lecznictwie, położy swą twardą dłoń w interesie ogółu i na szpitalu im. prez. Mościckiego.

Nowy prezydent Lwowa

dotychczasowy wicewojewoda lwowski p. W. Drojanowski

Włamanie na Polesiu Konstantynowskim

Wczoraj rano urzędnicy sklepu „Łódzkiej Spółdzielni Spożywców” na Polesiu Konstantynowskim, przy ul. Perla 9 zauważyli w sklepie ślady gospodarki złodziei. Władze śledcze ustaliły, że włamywacze dostali się za pomocą podrobionych kluczy do stojącego pustką lokalu przeznaczonego dla kasy chorych i stąd po wybicciu otworu w ścianie dostali się do lokalu spółdzielni.

Jak się okazało, zrabowali oni artykułów spożywczych na sumę około 2,000 złotych, poczem nie zatrzymani przez nikogo opuścili lokal tą samą drogą, którą się dostali. (m)

Noene dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: A. Dancerowej (Zgierska 57), W. Groszkowskiego (11 Listopada 15), Sukc. S. Gorfeina (Piłsudskiego 54), S. Bartoszewskiego (Piotrkowska 164), R. Rembielińskiego (Andrzeja 28), A. Szymańskiego (Przedzalniana 75).

Zarząd Towarzystwa Pielęgowania Chorych

„BYKUR CHOLIM” i Komitet „UZDROWISKA”

podają do wiadomości, że w miesiącu grudniu 1931 r. odprawione będą nabożeństwa żałobne w Synagodze Towarzystwa przy Placu Wolności 10, na które zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych; a mianowicie:

dn. 1	o godz. 8 rano	za b. p.	Mendla Lewina
" 2	" " 12 i pół pp.	" " "	S. M. Barucha
" 2	" " 1 p. p.	" " "	Izydora Szykiera
" 3	" " 8-ej rano	" " "	Leona Pilichowskiego
" 3	" " 8-ej rano	" " "	Feiciji Neufeld
" 3	" " 8-ej rano	" " "	Jakuba Paperno
" 4	" " 8-ej rano	" " "	Abrama Dawida Saubermana
" 4	" " 12 i pół pp.	" " "	Betty Feinerowej
" 6	" " 8-ej rano	" " "	Eugenji Krongold
" 7	" " 8-ej rano	" " "	Benamina Halperna
" 7	" " 12 i pół pp.	" " "	D-ra I. Margulisa Czł. Zarządu
" 11	" " 8 rano	" " "	Józefa Landau z Warszawy
" 13	" " 8 rano	" " "	Wilhelma Glazera
" 13	" " 8 rano	" " "	Ch. I. Kadisona
" 13 c	" " 8 rano	" " "	Mojżesza Żurkowskiego
" 13	" " 12 w poł.	" " "	Ignacego Weinberga
" 13	" " 12 i pół p.p.	" " "	Ludwika Gutmana
" 13	" " 1-ej pp.	" " "	Abrama Nusbauma
" 14	" " 12 i pół pp.	" " "	Niuty z Zylberstromów Wołkowyskiej
" 17	" " 8 rano	" " "	Daniela Dobranickiego
" 18	" " 8 rano	" " "	Markusa Oderberga
" 20	" " 12 i pół pp.	" " "	Gustawy Segal
" 21	" " 8 rano	" " "	Rozalji Cukier
" 21	" " 12 i pół pp.	" " "	Marji z Fuksów Rozenblat
" 23	" " 12 i pół pp.	" " "	Tekli Burstein
" 24	" " 12 i pół pp.	" " "	Heleny zreterowej i Stefanji Szajerowicz
" 25	" " 8 rano	" " "	Leona Kapotty
" 25	" " 12 w poł.	" " "	Idy z Szapirów Frenklowej
" 25	" " 12 i pół pp.	" " "	Zofji z Kurlandów Rozenblat
" 25	" " 1 p. p.	" " "	Rysia Kopla
" 27	" " 8 rano	" " "	Dawida Prussaka
" 27	" " 8 rano	" " "	Hindy Kon
" 27	" " 8 rano	" " "	Beli Gelbartówny
" 27	" " 12 w poł.	" " "	Karola Marksona
" 27	" " 12 i pół pp.	" " "	Marji z Silbersteinów Gutman
" 27	" " 1 p. p.	" " "	Adolfa Wohla Czł. Zarządu
" 28	" " 12 i pół pp.	" " "	Luli Zaubermanówny
" 29	" " 12 w poł.	" " "	Adolfa Bruzdy
" 29	" " 12 i pół pp.	" " "	Karola Weile
" 29	" " 1 p. p.	" " "	Ludwika i Róży małż. Domanowicz

Za 8 dni rozpocznie się powszechny spis ludności w Łodzi

Już tylko osiem dni dzieli nas od drugiego powszechnego spisu ludności w Łodzi, który odbędzie się, jak wiadomo w dniu 9 bm.

Prace przygotowawcze do spisu zostały już na terenie naszego miasta definitywnie zakończone.

W ciągu najbliższych dni wszyscy komisarze spisowi w Łodzi otrzymają imienne wezwania do zgłoszenia się po odbiór wszelkich materiałów, druków, formularzy spisowych oraz teczek.

Prace spisowe rozpoczną się właściwie już w poniedziałek, dnia 7 grudnia, w którym to terminie ludność samospisująca się otrzyma odnośne formularze do wypełnienia.

W środę, dnia 9 grudnia o godzinie 8 rano wszyscy komisarze spisowi przystąpią do spisywania mieszkańców Łodzi.

Zaznaczyć należy że w dniu onegdajszym odbyły się w gmachu ra-

dy miejskiej ostatnie wykłady dla komisarzy spisowych. Są one gruntownie przeskoleni i pouczeni o swych obowiązkach.

W ostatnich dniach przedspisowych zanotowano wiele nowych zgłoszeń kandydatów do prac spisowych. Nowe osoby, zgłaszające się obecnie są przydzielane jedynie do rezerwy. Napływ zgłoszeń jest w ostatnich paru dniach coraz intensywniejszy. (g)

Dr. med. **REICHER**
 Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
 leczenie djatarmją i elektroterapią
POŁUDNIOWA 28
 tel. 201-93
 Od 8-11 rano i od 5-8 w.
 W niedziele od 9-1

O czem każdy żonkoś wiedzieć powinien

JEŻELI CI SIĘ TWOJA ŻONA PODOBA, będziesz chodził do teatru „BOMBA”, aby się przekonać, że wprawdzie są i inne piękne, ogniste kobiety, ale żadna z nich nie zastąpiłaby tobie twej wybranej.

JEŻELI CI SIĘ JEDNAK TWOJA ŻONA NIE PODOBA, będziesz chodził do teatru „BOMBA”, by się przekonać, że są inne, znacznie piękniejsze i powabniejsze kobiety, i że serce twoje nie jest z kamienia.

Mistrz salonów i sensacji
HARRY PIEL
 w pierwszym dźwiękowym, wytwornym dramacie salono-sensacyjnym.
 Wkrótce w kinie „Palace”

INSTYTUT KOSMETYKI LEKARSKIEJ
MIMAR
 M. MARKUSÓWNY
 ul. Prez. Narutowicza 9
 FRONT, 1-sze piętro TEL. 122-09,
 GODZ. PRZYJĘĆ: 11-2 i 4-8.
 ELEKTRO i HELIOTERAPJA
 Przyjmowanie napisów także w „LECZNICY”, Zgierska 17.

PREJEAN ANNABELLA OBŁAWA W PARYŻU

Marynarz Buttling Georget, będąc na urlopie, poznał w Paryżu artystkę Mariette. Spotkanie miało miejsce w niezwykłych okolicznościach: podczas nocej obławy. Aby uchronić Mariette od aresztowania na ulicy Georget zaofiarował jej wspólnie na ten krótki moment... godność małżonki.

Od czasu pamiętnej obławy oboje...
dalszy ciąg wkrótce na ekranie kina „LUNY”

Pabjanice

OSOBISTE.

Powrócił z 6-tygodniowego urlopu wojskowego i znowu objął swe funkcje kierownik ekspozytury urzędu skarbowego w Pabjanicach p. Józef Starski.

DNI PRZECIWGRUŻLICZE.

Analogicznie do lat ubiegłych i w roku bieżącym przeprowadzona będzie na terenie miasta Pabjanice w okresie od 1.12. 1931 r. do 10.1. 1932 r. akcja dni przeciwgruźliczych.

Komitet wykonawczy ukonstytuował się następująco: dr. Witold Eichler — prezes, dyrektor Raducki Edward — wiceprezes, Franciszek Fokczyński — sekretarz, prof. Stanisław Chodkowski — skarbnik, dyrektor Goliński i ławnik Brunon Dąbrowski. Wyłoniono następujące komisje: propagandową, sprzedający nalepek i znaczków, dnia znaczka i szkolną.

SAMOBÓJSTWA.

Z niewiadomej przyczyny powiesił się w stodole we wsi Ksawerów, m. Widzew mieszkaniec tejże wsi, Aleksander Wasilewski.

W dniu 28.11 we wsi Kościuszki strzelił sobie w broni palnej w prawą skroń 27-letni Zygmunt Dutkiewicz. Zawezwany lekarz skontatował utratę wzroku denata. Powód rozpaczliwego kroku — niesnaski małżeńskie.

PRZYGOTOWANIA DO SPISU.

Przygotowania do tegorocznego spisu powszechnego na terenie miasta Pabjanice odbywają się wzorowo. W tych dniach zakończone zostały specjalne kursy informacyjne dla 230 komisarzy spisowych pod kierownictwem naczelnego komisarza spisowego, p. Piotra Gallusa. (h. t.)

Dr. med.

S. Niewiażski

Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych elektroterapia, diatermia, badania krwi i wydzielin

Andrzeja 5. telef. 159-40

Przyjmuje od 8—11 i 5—9 w. w niedziele i święta od 9—1 Oddzielna poczekalnia dla pań

TEATR, MUZYKA I SZTUKA

TEATR MIEJSKI

Dziś, we wtorek, w środę i w czwartek barwna, dramatyczna rewelacja M. Bułhakowa „Mieszkanie Zojki” w wybornej interpretacji całego zespołu z I. Horecką i J. Woskowskim w rolach popisowych.

Najbliższą premierą będzie dramat Rehfischa i Herzoga „Dreyfus”.

TEATR KAMERALNY

Dziś, we wtorek w środę i w czwartek trzy ostatnie powtórzenia przeboju bieżącego sezonu — „Hau Hau” z Michałem Zniczem.

W piątek premiera 3-aktowej komedii Roberta Bracco „Ona czy jej siostra”.

TEATR POPULARNY

Dziś o 8,15 sensacyjna komedia Ridleya i Marivaleya p. t. „Express Północny 133”.

9 KONCERT MISTRZOWSKI

Na najbliższym 9 koncercie mistrzowskim, który odbędzie się w nadchodzący czwartek, przypomni się Łodzi znakomity śpiewak rosyjski Dymitry Smirnow, który czarować nas będzie swoim przepięknym śpiewem. Oprócz tego wystąpi p. Lidja Smirnowa-Malcewa, znana artystka scen zagranicznych. Artysty wykonają bogaty program złożony z całego szeregu arji operowych, pieśni, romansów i duetów. Akompanjować artystom będzie Fausto Magnani. Koncert jak było do przewidzenia wzbudził w naszym mieście duże zainteresowanie.

KOBIETA DYRYGENT W FILHARMONJI

Naszą muzyczną Łódź oczekuje w nadchodzącą niedzielę, dnia 6 grudnia na koncercie popołudniowym wielką sensacją artystyczną. Dyrygować bowiem będzie słynna zagranicą kobieta-dyrygent Antonia Brico. Pisma zagraniczne wyrażają się z wielkim uznaniem dla talentu kapelmistrzowskiego pani Brico podnosząc jej wrodzoną muzykalność i wielką umiejętność dyrygowania. Pani Antonia Brico dyrygowała niedawno w warszawskiej filharmonii budząc zachwyt zarówno prasy jak i publiczności. Bilety nabywać można w kasie filharmonji.

Dr. med.

N. ROZEN

Stomatolog

choroby sębów, szcęk, dziąseł, podniebienia, języka i t. d. Regulacja zębów Rentgenodjagnostyka. Andrzeja 7. Telef. 216 57 Godz. przyj. od 3—7.

Co usłyszymy przez radio?

12,10 Muzyka z płyt gramofonowych.

15,50 Program dla dzieci.

16,20 Odczyt z Krakowa p. t. „Jak mieszkano w czasach prehistorycznych” — wygł. prof. J. Żurkowski.

16,40 Płyty gramofonowe z Warszawy.

17,10 Odczyt ze Lwowa p. t. „Polowanie na zające” — wygł. prof. Wacek.

17,35 Popularny koncert symf w wyk. ork. filh. warsz. pod dyr. Grzegorza Fitelberga. Solistka Geni Sadoro (śpiew).

18,50 Rozmaitości.

19,15 Komunikat izby przemysłowo-handlowej w Łodzi.

19,45 Dziennik radiowy z Warszawy.

20,00 Feljton p. t. „Czyżby bankructwo kapitalizmu?” — wygł. p. Tadeusz Gorczyński.

20,15 Koncert popularny: Wyk.: Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego, J. Dworakowki (skrz.), Jan Król (klarnet) i L. Urstein (fort.)

21,35 Skrzynka pocztowa techniczna.

22,10 Recital fort. Leopolda Müllera.

22,40 Kom. meteor., policyjny i wiadomości sportowe.

23,00 Muzyka lekka i taneczna z Warszawy.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

Stuttgart (360)

22,40 Muzyka fortepianowa Mozarta (Rondo, drobne utwory, 10 warjacji).

Langenberg (472)

20,35 Koncert (Trzy uwertury Pfitznera, Koncert na orkiestrę Stefana, Symfonia C-moll Haydna i C moll Beethovena).

London (356)

21,00 Serenady na smyczki Mozarta i Czajkowskiego.

Praga (488)

20,15 Concerto grosso G-moll Händla i Symfonia Strawińskiego.

21,30 Recital skrzypcowy.

Budapeszt (550)

21,00 Koncert na 2 fortepiany.

DZISIEJSZY KONCERT POPULARNY.

Rozgłośnia Łódzka P. R. nadaje dziś, we wtorek 1 grudnia od godz. 20,15 — 21,55 ze studja stacji warszawskiej interesujący koncert popularny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyrekcją Józefa Ozimińskiego z udziałem Jana Dworakowskiego (skrzypce), Jana Króla (klarnet) i L. Ursteina (fortepian).

W programie: Uwertura do op „Wolny Strzelec” i „Zaproszenie do tańca” — Webera (wykona orkiestra), Koncert na klarnet i fortepian — Webera (poszczególne części koncertu: Allegro moderato, Adagio ma non troppo, Rondo) — wykonają pp. Król i Urstein, Muzyka baletowa nr. 1 z „Rosamundy”, Walc — kapryś z „Soiree de Vienne”, Król Olch i dwie serenady — Schuberta (wykona orkiestra). Ave Maria, Moment musical — Schuberta (wyk. p. Dworakowski), Fantazja na tematy z operetki „Domek trzech dziewcząt” — odegra orkiestra. (r)

POLOWANIE NA SZARAKA.

W dawnych kronikach czytamy o wielkich i małych łowach urządzanych na ziemiach Polski. Do wielkich zaliczano polowanie na tury, żubry, losie, niedźwiedzie, jelenie, daniela, dziki i bobry — do małych — polowanie na lisy, zajace, cietrzewie, kuropaczy, przepiórki itp. Sarna zajmowała miejsce pośrednie.

Wielkie łowy dostępne były tylko panującym i najbliższemu otoczeniu, małe — wszystkim. Z czasem sprawy tak się ułożyły, iż tyl

ko szlachta miała prawo polowania. Dzisiaj jest ono wszystkim dostępne, kto tylko ma teren, kartę na broń, kartę łowiecką, czas i pieniądze. Zabawką jednak ono nie jest — obok swej strony zdrowotnej, sportowej jest bardzo ważną gałąź gospodarstwa krajowego, w którym zajmując, jako zwierzę bardzo pospolite, zajmuje pierwszorzędne miejsce. Dawniej zajęcie było w pogardzie. Polowali na niego panowie lub dworskie służby.

Dziś czasy się zmieniły. Do zajęcia strzelają i to szermierzy najwybitniejsi myśliwi. Rozszerzyły się też sposoby polowania na zajace.

O tych sposobach (zasiadka, czeptak, podjazdka, z chartami, z psami gończymi, z naganą w lesie i w polu, w kościolki) jako też o życiu i zwyczajach zajaca powie nam dziś we wtorek, dnia 1 grudnia przed mikrofonem stacji lwowskiej (transmisja rozgłośnia Łódzkiej) o godz. 17,10 zasłużony organizator sportu polskiego przytem pierwszorzędny myśliwy, prof. Rudolf Wacek. Odczyt ten transmitowany będzie również przez wszystkie stacje polskie.

Dźwiękowe Kino

„APOLLO”

Dziś i dni następnych!

Wielki podwójny program

ĆMY NOCNE

Potężny dramat przemawiający do serc, z życia kobiet rzuconych na dno życia ludzkiego.

W rolach głównych: Barbara Stanwyck, Mary Prevost, Ralf Graves, Lowell Sherman

Znajoma z ulicy

W rolach głównych: BETTY COMPSON, JACK OAKIE, IWAN LEBIEDIEW.

Odczyty

Koło mechaników przy łódzkim stowarzyszeniu techników zawiada mia, że w środę, dnia 2 grudnia roku bież., o godzinie 8 i pół wieczorem w sali stowarzyszenia przy ul. Piotrkowskiej 102 inż. Jan Pasierbiński wygłosi interesujący odczyt na temat „Ogólne zarysy tkactwa”.

PANIE

dbające O RĘCE powinny stosować **KREM PRAŁATÓW**

Najwięcej zniszczone ręce, przy stosowaniu Kremu Prałatów szybko nabiorą gładkości, miękkości i delikatności.

Przy gospodarskich i domowych zajęciach ręce się bardzo niszczą. Jeżeli po umyciu, w wilgotną jeszczą ręce wetrzemy cokolwiek Kremu Prałatów, to ręce utrzymamy zawsze ładne, gładkie i delikatne.

Podczas deszczu, wiatrów i mrozów, ręce pierzchną, czerwienieją i niszczą się. Krem Prałatów zapobiega temu wszystkiemu i nadaje im delikatność i białość.

Na noc wetrzeć w wilgotne jeszczą ręce cokolwiek Kremu Prałatów i przyudrować wybielającym pyłkiem Juvenia Cendide, a ręce będą zawsze gładkie, delikatne i białe.

Krem Prałatów zapobiega odmrożeniu.

Krem Prałatów wciera się do sucha, więc z doskonałym skutkiem stosować go można i pod puder.

DLA PANÓW

Krem Prałatów jest niezastąpiony przy goleniu.

Wetrzeć cokolwiek Kremu Prałatów przed goleniem a unikniemy zaczerwienień, podrażnienia skóry i przyszczy.

Krem Prałatów sprzedają wszystkie perfumerje, sklepy apteczne i drogerje.

Skład Główny:

Perfumeryja „PERFECTION”,
Warszawa, Marszałkowska 109,
113-7

Nowości wydawnicze

Zdzisław Dembicki. Iskry w piopłach. Wspomnienia lwowskie. („Grzechy młodości” część druga)

Znakomity krytyk i czarujący poeta opowiada w świeżo wydanej książce swoje lata lwowskie, które na całej jego późniejszej działalności i twórczości wycisnęły swoje piętno. Dembicki poznał Lwów w latach sześćdziesiątych (1895 — 8), kiedy po wielkiej wystawie życie polskie w tej kresowej stolicy rozwinięło się bujnie, przysparzając literaturze szereg wybitnych talentów, pracą zaś społeczną i gospodarczą ożywiając „bawienne”. Autor notuje wpływ „wychodźstwa” rodaków z zaboru rosyjskiego, którzy wnieśli dużo inicjatywy w nieco biurokratyzowane i konserwatywne społeczeństwo miejscowe. Dla osób, zajmujących się literaturą, niemalą atrakcją stanowią będą podane tu wspomnienia o Kaspro-wiczu i Przybyszewskim; dla polityków — zetknięcie się z Dmowski-m i J. L. Popławskim; dla naukowców — hołd złożony prof. Balzerowi i gorącym uczuciem owiany artykuł o astronomie Ernście Zresztą cały niemal Lwów przewija się pod piórem niezwykle wytrawnym świetnego pisarza i utrwała się w pamięci zaciekawionego czytelnika. Niejeden powie, iż to lepsze od powieści.

Młody, energiczny kupiec, krakowianin, z kapitałem od

6 — 10.000 dolarów

które ewent. złoży jako kaucję, POSZUKUJE ZASTĘPCYWA ze składem komisyjnym na Kraków — poważnej fabryki tworzyw bawełnianych. — Zgłoszenia pod „10.000 dolarów” do Biura ogłoszeń F. Statter, Kraków, Rynek 8. 415—2

Dr. med.

Józef Lubicz

chirurg ortopeda

Południowa 9

przyjm. 3—4 1/2, telef. 183-17.

CZARY

Dziś i dni następnych!

Pierwszy raz w Łodzi!
Największa sensacja ostatniej doby!
Król sensacji, bohaterski i niezrównany

Statek przemytników

aktach. — Początek o godz. 4-ej po poł. — Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr.

CARLO ALDINI

w najnowszym, niebywałym, emocjonującym 12-aktowym dramacie sensacyjno-kryminalnym p. t.

Defraudacja. — Wstrząsający wyścig. — Walka na maszynie okręto wym. — Walka na śmierć i życie. — Nadprogram: komedia w 2-ach.

Futra rosyjskie na rynku łódzkim

Na łódzkim rynku zjawily się w bież. sezonie zimowym futra rosyjskiego pochodzenia, sprowadzane obecnie bezpośrednio z Rosji.

Dotychczas futra te sprowadzano do Polski za pośrednictwem Lipska, co znacznie podwyższało ceny tych futer. Obecnie kupcy łódzcy wyeliminowali kosztowne pośrednictwo niemieckie, sprowadzając towar bezpośrednio z Rosji, przez co mają możność przeprowadzenia znacznie niższej kalkulacji cen.

Ponadto system bezpośredniego handlu ma tę dogodność dla kupiectwa, że nie wymaga większego nakładu gotówkowego, jak to praktykował Lipsk, który dostarczał jedynie większych transportów, gdy natomiast placówki handlowe sowieckie nie udzielając kredytu dostarczają każdą niemal zapotrzebowaną ilość towaru nietylko hurtownikom, ale i półhurtownikom, oraz kuśnierzom.

Zjazd kierowników związków kupieckich

W dniu 12 b. m. odbędzie się w Warszawie zjazd kierowników i radców prawnych wszystkich oddziałów prowincjonalnych Centrali Związku Kupców, który miał się początkowo odbyć w nadchodzący poniedziałek.

Kupiectwo łódzkie na zjeździe tym reprezentować będzie Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi i Centralne Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Województwa Łódzkiego.

Na porządku dziennym zjazdu znajduje się szereg aktualnych spraw kupieckich, związanych z obecną sytuacją handlu. M. in. omówione zostaną nowe ustawy podatkowe, a zwłaszcza sprawa projektowanego zryczałtowania podatku obrotowego oraz zagadnienia jakie wylonily się w eksporcie kupieckim w związku z zakazami dewizowymi w całym szeregu krajów oraz z wprowadzeniem angielskich cel ochronnych.

Nadzór „Setalany“

Jak już donieśliśmy w niedzielnym „Głosie Porannym” wpłynęło do sądu handlowego podanie o odroczenie wypłat firmy Łódzka Fabryka Wyrobów Jedwabnych „Setalana”, Spółka Akcyjna z siedzibą w Łodzi przy Al. Kościuszki 9. Bilans sporządzony na dzień 31 października 1931 roku zamknięty jest sumą 2,651,558,40 zł., przy czym nadwyżka wynosi 152,176,68 złotych.

Upadłości i nadzory

W sprawie upadłości Juliusza Lohera, fabryka wyrobów bawełnianych i farbiarnia w Łodzi przy ul. Hipoteecznej 6, sąd wyznaczył ostateczny termin do sprawdzania wierzytelności na dzień 14 grudnia 1931 roku.

* * *

W sprawie upadłości firmy „Bracia Pytowski” Wyrób towarów włókienniczych w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 47, mianowano syndykiem adwokata Kaleckiego, zaś w sprawie upadłości firmy „Bechtold i Seiler” farbiarnia oraz wyrób i sprzedaż produktów trykotowych w Łodzi przy ul. 6 Sierpnia 65, mianowano syndykiem adwokata Mazurowskiego.

Sztuczny jedwab i Vistra

Zagadnienie stawek celnych dla sztucznego jedwabiu i t. zw. Vistry w ostatnich czasach obudzilo wśród sfer przemysłowych wielkie zainteresowanie i ożywienie, które swój wyraz znalazło w całym szeregu artykułów, umieszczonych w prasie polskiej. Najwięcej uwagi temu poświęciła prasa łódzka, gdyż sprawy te najwięcej dotyczą żywotnych interesów przemysłu łódzkiego. We wszystkich ostatnich enuncjacjach do minującym punktem było zagadnienie celne, a okolo tego zagadnienia grupowano inne, mające jedynie na celu poparcie wywodów, odnoszących się do stawek celnych. Bezsprzeczny jest fakt, że po wojnie przemysł wytwórczy i konsumpcyjny sztucznego jedwabiu bardzo się rozrósł, ale również jest bezspornym faktem, że o ile zagranicą rozwijał się on w warunkach normalnych, to w Polsce rozwój jego był oparty jedynie na wysokich stawkach celnych od sprowadzanej przędzy ze sztucznego jedwabiu z zagranicy. Aby nie zastanawiać się nad zagadnieniem polityki celnej możemy przytoczyć zdanie profesora uniwersytetu Jagiellońskiego, Adama Heydela:

„Cła zawsze przynoszą w ogólnym bilansie stratę gospodarczą. Nie łatwo jest o tem przekonać, bo stratom jednych przeciwstawiają się korzyści innych. Straty są rozpięzchnięte po całym organizmie gospodarczym, korzyści — namacalne i odnoszą się tylko do jednej gałęzi, najczęściej do stosunkowo niewielkiej ilości osób. Co więcej straty w sumie wprawdzie niewątpliwie przeważają, ale właśnie wskutek ich rozpięzchnięcia po całym społeczeństwie są pozorne niewielkie, zyski, dzięki ich skupieniu, wyglądają na duże.

Teza, że korzystnie jest produkować w kraju tylko te dobra których wytwarzanie kosztuje u nas mniej jak zagranicą, a z zagranicy sprowadzać te, które tam mogą być taniej wyprodukowane, jest tak oczywista, że napotkać może opozycję tylko u ludzi, którzy nie umiają logicznie myśleć”.

„Może nie od rzeczy będzie wspomnieć, że nauka (nawet protekcjonistów) uznaje cła, przez kraczące 25 proc. wartości towaru, za zupełnie niezasadne”.

W sprawie zaś cła na sztuczny jedwab należy z naciskiem podkreślić, że ze względu na wysokość cła przemysł ten nie spełnia nie tylko zwykłej pozytywnej funkcji w organizmie gospodarczym Polski, ale w obecnym warunkach jest wręcz szkodliwym, a szkodliwym dlatego, że kosztem konsumenta, rekrutującego się z najbardziej ubogiej warstwy ludności przemysł ten istnieje i zawsze z naciskiem podkreśla, że tylko w tych warunkach istnieć może. Dlatego też stanowisko producentów sztucznego jedwabiu, przypisujących sobie jakies znaczenie dla Polski, jest błędne w samym założeniu, gdyż za koszt różnicy cel, którą producenci ci w ciągu kilku lat zainkasowali od konsumenta polskiego, możnaby zbudować wiele innych zakładów znacznie pożyteczniejszych dla organizmu gospodarczego; poza tem wysokie cła na sztuczny jedwab, bo dochodzące do przeszło 100 proc. wartości są zjawiskiem niesłychanym, a dla życia gospodarczego demoralizującym przykładem, bo i inne

przemysły zapatrzone na łatwość w takich warunkach prowadzenia przedsiębiorstwa mogłyby również kosztem zmniejszenia wysiłku, pracy i kapitału uważać, że tylko przy wysokich cłach przemysł w Polsce utrzymać się może.

A wszak stwierdzić trzeba, że przemysł w Polsce poza stosunkami kredytowymi nie tylko, że nie znajduje się w gorszych, ale nawet w lepszych warunkach, niż przemysł zagraniczny; zresztą zagadnienie taniego kredytu dla przemysłu sztucznego jedwabiu nie istnieje, gdyż w jednej z enuncjacji tegoż przemysłu wyraźnie się stwierdza, że oparty jest on częściowo na kapitałach zagranicznych. W tych warunkach podkreślenie przez ten przemysł jego rozwoju, potrzeby i siły jest w bitnym wprowadzeniem opinii publicznej w błąd, bo wiele innych przemysłów w Polsce mogłyby się szyć tymi samymi walorami, gdyby posiadały ochronę celną w tej wysokości, co jedwab sztuczny.

Polityka wytwórców sztucznego jedwabiu nie ogranicza się tylko do żądania wysokich cel na sztuczny jedwab, ale zawsze ubiega się o wysokie cła wszędzie tam, gdzie istnieją chociażby urojone obawy, że jakikolwiek produkt może zastąpić jedwab sztuczny. Jaskrawy tego przykład znalazł swój wyraz w podwyższeniu cła na Vistrę z 39 zł. do 100 kg. do 400 zł., przy czym w tym wypadku wytwórcy sztucznego jedwabiu posunęli się do motywów na nich nieopartych.

Bo przedewszystkiem uważają oni, że Vistra i sztuczny jedwab są jednym i tym samym produktem i że fabryki, wytwarzające sztuczny jedwab i łatwością mogą wytwarzać i Vistrę. Jeżeli to twierdzenie odpowiada rzeczywistości, to przecież nie byłoby nie łatwiejszego jak zwiększyć produkcję Vistry. Widocznie tak nie jest, jeżeli Vistrę wyrabia tylko jedna z fabryk w Polsce i to według jej twierdzenia dopiero od kilku

miesięcy w ilości 6.000 kg. miesięcznie. I w tem właśnie twierdzeniu tkwi jakaś mistyfikacja, bo jeżeli produkcja trwa dopiero od kilku miesięcy, to skąd się wziął ten nagły pośpiech, że już w lipcu trzeba było tak gwałtownie powiększyć cło.

W tych warunkach możemy dojść do tego, że ktokolwiek w Polsce będzie chciał wytwarzać nowe produkty, uzależni to od wprowadzenia cel prohibicyjnych. Poza tem pomimo kilkakrotnych zapytywań ze strony zainteresowanych — jest głęboko trzymane w sekrecie, komu te 6.000 kg. produkcji miesięcznej zostały dostarczone, bo wiemy, że zgłaszający się po Vistrę krajową albo jej wogóle nie otrzymywali, albo otrzymywali w ilościach, z którymi zaledwie można było przeprowadzić próby; a próby, niestety, wypadły niepomyślnie.

Rozumiemy twierdzenie przyszych wytwórców Vistry, że produkcja może być zwiększona bardzo znacznie, ale naturalnie przy zatrzymaniu wysokich cel; a więc znowu budowanie przemysłu nie na własnej pracy, doświadczeniu i kapitale, a na kieszeni najbardziej ubogiego w kraju konsumenta.

Nienaturalnie wysokie cła na sztuczny jedwab dają asumpt obrońcom wysokich cel na Vistrę, że między stawkami celnymi u oba produkty musi istnieć pewne ustosunkowanie. Z takim twierdzeniem zgadzamy się, ale rezultatem tego winno być obniżenie cel na sztuczny jedwab.

Musimy pominąć milczeniem grożące jakoby strasznymi konsekwencjami obniżenie cła do poprzedniej wysokości na Vistrę, jak: ruina polskiego przemysłu sztucznego jedwabiu, pogorszenie interesów kraju, zwiększenie ilości bezrobotnych i temu podobne, bo mamy pewność, że jest naodwrot, że właśnie to wszystko nastąpi, wtenczas, kiedy w dalszym ciągu będziemy utrzymywać politykę wysokich cel na sztuczny jedwab i Vistrę.

Śl. Pawłowski.

RYNEK PIENIĘŻNY

Warszawska giełda pieniężna

GOTÓWKA.
Dolary 8,88
CZEKA
Gdańsk 173,60
Holandia 358,60
Londyn 31,25
Nowy Jork 8,921
Nowy Jork (kabel) 8,923
Paryż 34,90
Praga 26,43
Szwajcaria 173,19
PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE
3 proc. poz. budowl. 31,75
7 proc. poz. stabilizacyjna 58,00
4 proc. poz. inw. serj. 87,50
8 proc. Banku G. K. 94.—
3 proc. L. Z. Warszawy 64.—
8 proc. L. Z. Łodzi 61,75
NOTOWANIA BAWELNY LIVERPOOL
Bawelna amerykańska, zamknięcie:

styczeń 4,55 luty 4,56 marzec 4,58 kwiecień 4,60 maj 4,62 czerwiec 4,65 lipiec 4,67 sierpień 4,69 wrzesień 4,71 październik 4,73 listopad 4,73 grudzień 4,56 loco 4,88.

ALEKSANDRJA

Bawelna egipska, zamknięcie: Sakellaris: styczeń 12,39 marzec 13,07 maj 13,56 lipiec 14,00 listopad 14,54.

Ashmouni: luty 9,16 kwiecień 9,50 czerwiec 9,74 październik 10,25 grudzień 8,68.

NOWY JORK

Bawelna amerykańska, zamknięcie: styczeń 6,11 luty 6,18 marzec 6,26 kwiecień 6,32 maj 6,44 czerwiec 6,50 lipiec 6,61 sierpień 6,68 wrzesień 6,76 październik 6,86 grudzień 6,06 loco 6,20.

Stabilizacja pesety

Rząd hiszpański opracował projekt ustawy o stabilizacji pesety. Minister finansów, Prieto, udzielił równocześnie wywiadu, w którym wskazał, że sytuacja finansowa państwa jest pomyślna i że obawy wysuwane przez niektóre sfery, jakoby obecny obieg banknotów wynoszący 4,975 milj. pesetów, był za wielki, są nieuzasadnione, gdyż Bank Hiszpański może łatwo pokryć obieg w wysokości nawet 5,5 miliardów.

Funt poniżej 31 zł.!

Spadek waluty angielskiej pozostaje w związku z wprowadzeniem cel ochronnych

Jednym z niezmiernie ciekawych zjawisk na łódzkim rynku pieniężnym jest niewątpliwie trwający od kilku dni silny spadek funta, który w dniu wczorajszym osiągnął niesłychanie niski poziom 31,10, a na wet niewielkie partje kupowano poniżej 31 zł., a więc 30,75. Zaznaczyć należy, że ten kurs oznacza iż funt stracił około 27 proc. swej faktycznej wartości w stosunku do złota i że przeto jego obecna wartość wynosi około 63 proc.

Spadek funta spowodowany jest przypuszczalnie rzuconiem na rynki międzynarodowe wielkich ilości funtów przez kraje, które szczególnie boleśnie dotknięte zostały wprowadzeniem cel angielskich i zmniejszeniem się pokrycia złotego w Banku Angielskim. Poza tem do spadku funta przyczynily się bezwątpienia także obawy sfer finansowych przed spodziewanem lada dzień ogłoszeniem moratorium Węgier i Austrii, gdzie banki angielskie mają ulokowane bardzo wielkie kapitały.

Słabsze były również franki szwajcarskie oraz czeki na New

York. Za gotówkę dolarową płacono 8,88, kurs dolara w oddawaniu był 8,88,75 do 8,88,89 przy tendencji wyczekującej Reszta walut utrzymana.

Na podkreślenie zasługuje fakt iż w dniu wczorajszym poraz pierwszy od szeregu tygodni akcje Banku Polskiego które przez dłuższy czas utrzymywały się na poziomie 110 obniżyły się o 1 punkt.

Należy przytem zaznaczyć, że kursu tego faktycznie nie możnaby uzyskać, gdyby nie interwencja pewnych czynników przeciwdziałających osłabieniu kursu tego papieru państwowego. Inne papiery państwowe kształtowały się niejednolicie: słabsza była 3 proc. pożyczka budowlana 31,75 — 31,25, mocniejsza natomiast 4 proc. inwestycyjna 79 i pół — 81.— w poszukiwaniu. Dolarówkę notowano 42 i pół — 43 przy obrotach minimalnych. Obniżył się kurs 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej dochodzący do 56,25 — 56, a nawet 55,75. Na ultimo miesiąca słabe były również papiery lokacyjne a w szczególności 8 proc. listy zastawne m. Łodzi

61,75 — 61,25 i m. Piotrkowa 57,75 — 57.

Ponury nastrój na giełdach

LONDYN, 30 listopada. (Pat.) Dzisiejszą giełdę zamknięto w nastroju bardzo ponurym. Dolar przy zamknięciu notowano 3,41, franki 87,25. W Nowym Yorku notowano o godz. 16-ej według czasu londyńskiego za funt 3,38 i trzy czwarte.

PARYŻ, 30 listopada. (Pat.) W sferach giełdowych panuje wielkie przygnębienie z powodu nagłego spadku funta angielskiego, który z 90,31 doszedł do 87,25 fr. Jest to prawie najniższe notowanie od chwili wyreczenia się przez Anglię parytetu złota. Niebezpieczne skutki wynikające dla zagranicznego handlu Francji z podniesienia angielskich stawek celnych przechodzą na drugi plan wobec groźby, jaka zawisła nad światem z powodu obniżenia się kursu funta.

Mecze bokserskie Łódź—Budapeszt

Łódzki okręgowy związek bokserów w porozumieniu z Warszawą prowadzi pertraktacje nad zorganizowaniem międzynarodowych zawodów Łódź — Budapeszt i Warszawa — Budapeszt.

Węgrzy w drodze do Warszawy rozegraliby w dniu 31 stycznia mecz w Łodzi. O ile pertraktacje z Łodzią nie osiągną skutku węgrzy rozegrają mecz na Śląsku, gdyż termin 2 lutego na mecz Warszawa — Budapeszt został już definitywnie ustalony.

Łódź—Berlin

W nadchodzącą niedzielę rozegrany zostanie w filharmonii międzynarodowy mecz bokserski Łódź—Berlin. Reprezentacja Łodzi wystąpi w następującym składzie: Piestrzyński, Kustos, Cyran, Klimczak, Garnarek, Chmielewski, Stahl I (Wurm), Stibbe. Początek zawodów o godz. 11,30.

Skandaliczna porażka piłkarzy Warty

Warta poznańska rozegrała w ubiegłą niedzielę na własnym boisku zawody towarzyskie z B-klasową drużyną Liga (Dębica), przegrywając go w skandalicznym stosunku 1:6 (0:1). Warta wystąpiła w ligowym składzie z trzema rezerwowymi. „Honorową” bramkę zdobył Szerle II. Przegrana miała podłożem nastąpić z powodu klótni wynikłej między graczami Warty, a kierownictwem, które zmusiło drużynę do tych zawodów. Zawodnicy, zmęczeni rozgrywkami ligowymi, umyślnie grali słabo.

Siedlce—ziemia obiecana dla ślązaków

Krają pogłoski, iż kilku piłkarzy śląskich nosi się z myślą przeniesienia do drużyny 22 p. p., który zapawiano do ligi. Podobno również i Pajak, znany obrońca Lechji ma zamiar w przyszłym roku młodzieżką drużynę ligową.

Drugie zwycięstwo odniósł hokej polski

BERLIN, 30. 11. W pałacu sportowym odbyło się w niedzielę wieczorem spotkanie rewanżowe pomiędzy warszawską drużyną hokejową Legji, a drużyną brandenburskiego klubu hokeja na lodzie, która wystąpiła z 2 nowymi graczami. Spotkanie zakończyło się zwycięstwem drużyny polskiej w stosunku 1:0. Bramkę dla Polski zdobył Meneor.

Wspaniały dorobek Wisły w ciągu 5 lat piłkarskich mistrzostw ligi

Piąty rok piłkarskich mistrzostw ligowych został wreszcie zakończony. Najważniejszą stawką, o jaką walczone w ubiegłą niedzielę, był tytuł wice mistrzowski, do którego pretendentów y Wisła, Legja i wiosenny mistrz ligi — lwowska Pogoń.

Zwycięstwo Wisły nad Garbarnią zdecydowało, że również i drugie miejsce tabeli zajęła drużyna krakowska. Dowodziło nadal o przewadze, jaką w piłkarstwie ma Kraków nad innymi większymi ośrodkami w Polsce.

Tu zaznaczyć należy, iż Wisła w ciągu pięciu lat istnienia ligi uzyskała ogólnie najlepsze z pośród innych klubów rezultaty. Dwukrotny mistrz ligi, dwukrotny wicemistrz i raz jeden zdobywca trzeciego miejsca — to wyniki naprawdę godne najwyższego uznania. Świadczy to nader korzystnie o wartości tego bojowego zespołu i jej wysokiego morale.

Przewaga piłkarstwa krakowskiego znajduje jeszcze swe potwierdzenie w tym, iż w latach, w których Wisła nie było sądownie zdobywcą mistrzostwa, zaszczytny tytuł ten zawsze wywalczała inna drużyna podwawelskiego grodu. A więc: w roku ubiegłym — Cracovia, w zakończonym dopiero co sezonie i przed dwoma laty — Garbarnia. Trzeba było sięgać aż do zakulisowych pociągów, nadwyręzać różne stosunki by raz jeden, dzięki słynnym walkowerom, tytuł ten zawędrował do Poznania, do Warty.

Ostatni sukces Wisły nad Garbarnią jest całkowicie zasłużony. Wynik spotkania byłby bardziej przekonujący, jednak sędzia p. Wardeszkiewicz popełnił w sumie szereg rażących błędów, które nie wystawiają mu dobrego świadectwa. Mimo to, iż wygrana Wisły nie wypadła bardziej imponująco cyfrowo udowodniła ona, że stoi na tym samym poziomie jak i poprzednio, i że jest drużyną, która nie da się w lidze zepchnąć tak łatwo z jednego z czołowych miejsc.

Najwięcej zwycięstw w tegorocznych mistrzostwach odniosła Legja (14), a następnie Garbarnia i Wisła po 13.

Najmniejszą ilością porażek

mogą się poszczycić Garbarnia i Pogoń (po 5), a następnie Wisła (6) i Legja (7). Zaznaczyć należy, iż Garbarnia na 5 spotkań cztery przegrała 0:1 i ostatni mecz z Wisłą 2:3, a więc wszystkie z różnicą jednej bramki.

Specjalistkami od wyników remisowych były w tegorocznych mistrzostwach Cracovia i Pogoń, które miały takich wyników aż po 6.

Najmniejszą ilość punktów w drugiej rundzie rozgrywek zdobyła Warszawianka. Tylko trzy.

Wisła w ostatnich latach ma stale na drodze do mistrzostwa jakąś „pechową” drużynę. Początkowo był nią ŁKS., następnie Czarni, a ostatnio Lechja lwowska, która odebrała jej cztery punkty.

Największą ilość porażek odniosła Lechja (16), następnie krocza Warszawianka (15) i Czarni (13).

Na ogólną ilość 30 zdobytych punktów przez Garbarnię, przy pada 14 na pierwszą kolejkę rozgrywek, a 16 na drugą. Na własnym boisku Garbarnia zdobyła 16 punktów, a pozostałych 14 — na wyjazdach.

Ciekawym rekordem Garbarni jest fakt, iż tylko 15 zawodników uczestniczyło w całorocznych walkach mistrza. Jeżeli od tej cyfry odejmiemy dwu graczy, to otrzymamy ilość 13 zawodników, którym przypadła zasługa zdobycia mistrzostwa. Gdyby nie nieszczęśliwy wypadek, jakiemu we Lwowie uległ Augustyn w środku sezonu liczba ta zmalałaby do 12.

Smoczek, Bator i Wilczkiewicz brali udział we wszystkich zawodach ligowych Garbarni, jeden raz pauzowali Maurer i Bill, dwukrotnie — Pazurek, Riesner i Gregorczyk.

Sezon hokejowy Unionu

Tor saneczkowy i ślizgawka w Helenowie

Sekcja hokejowa S. S. Unionu uprawiany przez wszystkie kluby. — Tor saneczkowy, pociągnię niewątpliwie zwolenników do Helenowa. Ciepłarnia, wypożyczalnia łyżew i ostrzenie ich na miejscu pozbawiają sportowców mrozu i kłopotów. Oprócz spotkań o mistrzostwo Łodzi program sekcji hokejowej przewiduje spotkania towarzyskie z Cracovią, AZS. (Poznań) i Legją (Warszawa).

uprawiany przez wszystkie kluby. —

Tor saneczkowy, pociągnię niewątpliwie zwolenników do Helenowa.

Ciepłarnia, wypożyczalnia łyżew i ostrzenie ich na miejscu pozbawiają sportowców mrozu i kłopotów.

Oprócz spotkań o mistrzostwo Łodzi program sekcji hokejowej przewiduje spotkania towarzyskie z Cracovią, AZS. (Poznań) i Legją (Warszawa).

Wyniki zawodów pływackich w Zgierzu

Dochód imprezy przeznaczono dla bezrobotnych

Ubiegłej niedzieli odbyły się w basenie zgierskim zawody pływackie na rzecz bezrobotnych, w których wzięli udział zawodnicy szkół średnich łódzkich i zgierskich. Wyniki w poszczególnych konkurencjach przedstawiają się następująco: 50 mtr. styl dowolny: 1) Ludwikiewicz (Gimn. Zimowskiego) 33,250 mtr., styl klasyczny: 1) Hofmann (Gimn. Niemieckie) 41,8,50 mtr., na wznak: 1) Lessig 44,2. Sztafeta 4x50 mtr.: 1) Szkoła han-

dlowa (Zgierz) w czasie 2:33,5. 200 mtr. styl dowolny: 1) Ginter (ŁKS) 2:52,5 100 mtr. styl dowolny: 1) Szwarczule (ZKS) 1,21. 100 mtr. styl klasyczny: 1) Majchrzak (ŁKS) 1:34,8, 100 mtr. na wznak: 1) Ginter 1,30.

Panie: 50 mtr. styl dowolny: 1) Posseltówna 44,2, 50 mtr. styl klasyczny: 1) Posseltówna 50,3. Poza tym odbyły się zawody dla uczniów klas niższych, które przyniosły bardzo dobre wyniki.

Z życia klubów łódzkich

Sekretariat Strzeleckiego Klubu sportowego komunikuje, że w czasie od dnia 1 do 23 grudnia br. odbywać się będzie ponowna rejestracja wszystkich członków klubu.

W związku z powyższym członkowie winni zgłaszać się do sekretariatu wraz z fotografiami.

Sekretariat czynny codziennie od godziny 18 — 20.

Zarząd ZSGS Hakoah w Łodzi komunikuje, że począwszy od dnia 5 grudnia rb. w każdą sobotę we własnym lokalu przy ul. Piotrkowskiej 83 urządzią five-o'clocki dla członków stowarzyszenia oraz wprowadzonych gości.

Początek każdorazowo o godz. 5 po południu.

Wstęp bezpłatny.

Bokserzy Unionu walczą w piątek w Helenowie

Po udanej niedzielnej imprezie bokserskiej organizuje SS. Union w piątek o godzinie 19,30 międzyklubowe zawody bokserskie, które ze względu na zestawienie par nie ustępują niedzielny.

Program walk przedstawia się następująco: waga musza: Libermann (BK) — Bitzer II (U), Michałak (Zjedn.) — Grabor (IKP), waga kogucia: Spodenkiewicz (IKP) — Bitzer I (U), Leszczyński (IKP) — Brzeczek (Zjedn.), waga piórkowa: Białystok (BK) — Frank (U), Miller (Sokół) — Höhne (U), waga lekka: Wdowiński (BK) — Mann (U), Marczewski (Zjedn.) — Schön (U), Pisarski (Sokół) — Kilański (KE), waga półśrednia: Lipiec (Geyer) — Pawlak (U), Majer J. (Geyer) — Stahl II (IKP) i w wadze półciężkiej Rosław (Zjednoczone) — Kłodas (IKP).

Zawodowcy Austrii pertraktują z Polską

PZPN pertraktuje ze związkami wiedeńskim w sprawie rozegrania w roku przyszłym międzypaństwowego meczu piłkarskiego Austrija—Polska w Krakowie. W rachubę brani są naturalnie zawodowi piłkarze wiedeńscy.

Sonia Henie w Katowicach

Polskiemu związkowi hokeja to dowego udało się zakontraktować na przyjazd do Polski mistrzynię świata w jeździe figurowej Sonię Henie. Znakomita łyżwiarka wystąpi na sztucznych torze w Katowicach prawdopodobnie w nadchodzącą sobotę i niedzielę.

KINO-TEATR

„RAKIETA” Sienkiewicza 40.

Następny program:
„Księżniczka na urlopie”

Od wtorku 1 grudnia i dni następnych!

Dramat z życia emigracji gruzińskiej i rosyjskiej p. t.

Noce Kaukaskie

UWAGA: Specjalnie do tego filmu orkiestra znacznie powiększona.

W rolach głównych: Gina Menes, Natalja Lisienko, Jacques Catelliam.

Nadprogram: Komedja.

Dźwiękowy Kino-Teatr
„Przedwiośnie”

Zeromskiego 74-76
róg Kopernika. Dojazd tramwajami
5, 6, 8, 9 i 16

Dziś premiera!

Kobiety z przeszłością

Nad program ciekawe aktualności filmowe i wesoła komedja.

Początek seansów w dni powsz. o g. 4 p. p., w niedzielę i święta o g. 2 p. p., ostatni seans o godz. 10 wiecz. Ceny miejsc: I 1,25, II 90 gr., III 60 gr. — Następny program: „Janko Muzykant” na tle noweli H. Sienkiewicza w rolach głównych Marja Malicka i Witold Conti.

Kupony ulgowe po 75 gr. na wszystkie miejsca ważne we wszystkie dni z wyjątkiem sobót, niedziel i świąt. Uwaga: Passe-partouts i bilety wolnego wejścia w niedzielę i święta bezwzględnie nieważne.

Wstrząsająca tragedia dwóch sióstr, kochających jednego mężczyznę p. t.

W rolach głównych: Paulina Starke, Barbara Kent, Ben Lyon i Robert Ellis.

KUPUJCIE Z I-GO ZRÓDŁA
WIELKI WYBÓR

Wózków | **Materaców**
dostępnych | sprężynowych
Łóżek | **Wyżymaczek**
metalowych | amerykańskich

Nabyć można w **FABRYCZNYM SKŁADZIE**
„DOBROPOL” Łódź, Piotrkowska 73,
TEL. 193-31, w podwórzu.

„SANATO”
Zakład Położniczo-Chirurgiczny
Ogrodowa 10, tel. 219-57
III klasa
Oddział
położniczo-ginekologiczny
Dr. med. Sz. Eigerowa
Dr. Reitter Kurjańska
Dr. med. J. Baum
Dr. med. W. Eychner
Cena porodu na III kl. wraz
z zabiegami **200 zł.**
Opieka nad dzieckiem
Dr. med. J. Polakow
Oddział chirurgiczny
Dr. med. M. Kantor,
gods. przyjęć 1-2 pp.
Oddział oczny
Dr. med. J. Krausz,
gods. przyjęć 11-12 w p.

Dr. med.
H. Rózaner
Narutowicza (Dzielna) 9
tel. 128-98
Specjalista chorób skórnych,
wenerycznych i moczopłciowych
Przyjmuje od 8-10 i 4-8.
W niedziele i święta od 9-12
Elektrote. apja
Oddzielna poczekalnia dla Pań.

OLLA
GUM..!?

Wasze zdrowie, Szczeście i powodzenie ty-
elowe, Duże ofiary materialne
zależne są od jakości towaru. Nie każdy dowolnie
zachwalany towar, lecz w ciągu dziesiątków lat
w całym świecie wypróbowana jakość zasługuje na
Wasze zaufanie.
TYLKO „OLLA”

Do akt.
Nr. E. 1788 | 31
Ogłoszenie.
Komornik Sądu
Grodzkiego w Ło-
dzi, St. Dulkowski
zam. w Łodzi, przy ul.
Al. I. Meja
34, na
zasadzie art. 1030
Ust. Post. Cyw.
ogłasza, że w dniu
9 grudnia
1931 roku od go-
dziny 10-ej rano
w Łodzi, przy ul.
Piotrkowskiej 43
odbędzie się
sprzedaż przez
licytację rucho-
mości, należących
do
firmy: „A. Tyger
i G. Glatter”
składających się
z 3-ch part
damskich
oszacowanych na
sumę **21.1100.—**
Łódź, 17.11.1931 r.
Komornik
St. Dulkowski

Fabryka
Bufetów Automatów
poszukuje lokali
w punktach o wielkiej frekwencji
ulicznej dla urządzenia barów au-
tomatów.
Zgłoszenia sub. „Aktualne i ren-
towe” kierować do Tow. Rekl.
Międzyn. Sp. z o. o. j. r. Rudolf
Mosse Warszawa, Marszałkowska
nr. 124.

Dr. med.
ST. PRAPORT
GINEKOLOG—UROLOG
CHOROBY KOBIECE
i DRÓG MOCZOWYCH
Gdańska 77a, tel. 208-98.
Przyjmuje od 6-8 w.

Dr. med.
M. FELDMAN
akuszer-ginekolog
przeprowadził się na ul.
Zawadzka 10 tel. 155-77

Klinika Położniczo-Ginekol.
Dr. med. S. DRUEBINA
6-go Sierpnia 15/17, tel. 153-10.
Uruchomiony został oddział położniczy na III-iej kl.
Cena porodu wraz z 10-dniowym pob.
na I kl. **350.—**, na II kl. **250.—**,
na III kl. **190.—**
Przy każdym porodzie obecny jest **Dr. DRUEBINA**.
Wznowiono przyjęcie chorych po cenach
lecznic od 9.30-11.

Do akt.
Nr. 2316-31
Ogłoszenie.
Komornik Sądu
Grodzkiego
w Łodzi,
Rafał Saktilari
zamieszkały w Ło-
dzi, przy ul. Ka-
Karola 30, na
zasadzie art. 1030
U.P.C. ogłasza
że w dniu
10 grudnia
1931 r.
od godz. 10 rano
w Łodzi przy ul.
Piotrkowskiej 211
odbędzie się sprze-
daż z przetargu
publicznego
ruchomości
należących do
Icka vel Izaaka
Grosłajta
i składających się
z mebli domo-
wych
oszacowanych na
sumę **21.7000.—**
Łódź, 12/11 1931
Komornik
R. Saktilari

„HYGIENA”
Łódź, Andrzejka 1.
Przyjmuje wszelkie roboty, wchodzą-
ce w zakres czyszczenia szyb, frota-
rowania, cyklinowania i drutowania
posadzek Sprzątanie blur i miasztań,
oraz czyszczenie okien fabrycznych w
budynkach piętrowych i parterowych
(t. sw. Szedowych) oraz pakowanie
drzwi i okien na zimę.
Tel. 105-47 (pryw.)

Dr. med.
Sadokierski
Stomatolog-chirurg
choroby zębów, szcęk, dąg-
seł, podniebienia, języka i t. d.
regulacja zębów
Rentgen elektroterapia
Ordynuje 3-7 7627
PIOTRKOWSKA 164 Tel. 114-80

Dr. E. GUTMAN
choroby dzieci
przeprowadził się na
Gdańska 26, tel. 173-00
przyjmuje 11-12 i 4-6

Zarząd Budowlanej Spółki Akcyjnej w Łodzi S. A.
zawiadamia wszystkich Akcjonariuszy Spółki o nad-
zwyczajnym walnym zgromadzeniu Spółki, które
odbędzie się w dniu 22 grudnia 1931 o godz. 18 w
lokalu Elektrowni Łódzkiej, w Łodzi przy ul. Targo-
wej 1, z następującym porządkiem dziennym:
1) sprawozdanie Zarządu, oraz omówienie dalszej dzia-
łalności Spółki, 2) wybory władz Spółki, 3) wolne
wnioski.
Akcjonariusze pragnący uczestniczyć w tem Zgroma-
dzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem
Zgromadzenia złożyć swoje akcje w Zarządzie Spółki
w Łodzi.
W myśl § 12 statutu Spółki, Zgromadzenie ważne by-
dzie bez względu na ilość reprezentowanych akcji.

SZKŁO
okienne, ogrodowe, katedralne, su-
rowe, druciane, ornamentowe, koloro-
we, djamenty, kit szklarski itp., lustra
oraz **CEGLĘ SZAMOTOWĄ**
w najlepszych gatunkach
poleca
POLSKIE BIURO SPRZEDAŻY SZKŁA
Spółka Akcyjna, Oddział w Łodzi
dawn. Tr. HANELT,
ul. Pusta 15/17, tel. 134-53.

Doktor
WOŁKOWYSKI
Ceglarniana 4, tel. 216-90
Specjalista chorób skórnych
i wenerycznych.
leczenie djatermią
i elektroterapią
(lampą kwarcową)
Przyjmuje od 9-2 i od 5-9.
w niedziele i święta od 8-1.
Dla pań od 5 do 6 po poł.
oddzielna poczekalnia.

Dr. med.
SILBERSTROM
powrócił
ZIELONA 11
Tel. 113-42
Choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe
Leczenie Lampą Kwarcową.
Przyjmuje od 5 do 8 p. p.
Pante od 4-5. Niedziela od 9-1
Dla niezamożnych ceny leczenia.
Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dźwiękowe Kino
MIMOZA
KILINSKIEGO 178
Dziś premiera!
Wielka kreacja **Graty Garbo**
boskiej
jako nierządniczki, która postanowiła
powrócić na drogę uczciwego życia
według głosej sztuki Eugenjusza
O'Neila p. t.
Anna Christie
Nad program: Dodatek dźwiękowy
Początek seansów: w dni powszednie
o g. 4, w soboty, niedziele i święta
o g. 2. Ostatni seans o godzinie 9.15.
Na pierwszy seans wszystkie miejsca
po 60 gr.
Następny program: „Uwidziona”.
W rol. gł.: M. Malicka, K. Ankwic,
J. Stępowski i Z. Sawan.

MASAŻE
ortopedyczne po chorobach kost-
nych i stawów
(artretyzm) przez lekarza
specjalistę. Za 10 masaży tyl-
ko 25 złotych.
Dzwonić 110-23 między 4-6 pp.

Lekarz-dentysta
Z. Bielakowska
powróciła
Kilińskiego 113, róg Nawrot
Winda—telefon 148-27
od godz. 10-1 i od 4-7 w.

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
TEL. 205-35
czynna od 8 rano do 9 wiecz.
11-1 i przyjmuje
2-3) kobieta—lekarz
w niedzielę i święta od 9-3 pp,
leczenie chorób
wenerycznych i skórnych
PORADA 3 ZŁ.

GABINET RACJONALNEJ KOSMETYKI
LECZNICZEJ I TOALETOWEJ
Z. SZWALBE
Moniuszki 1, front 2 piętro tel. 127-99
Godziny przyjęć: od 10-2 i od 4-8 wiecz.
Usuwanie wszelkich defektów cery i szpeczących
włosów wypróbowaną, najdoskonalszą metodą.

PIECE
przenośne
szamotowe i kucharki
Zakłady Ceramiczne
ZNICZ
Sprzedaż:
Wodna 12/14, tel. 105-22
B. Jankowski, Piotrkow-
ska 91, tel. 107-64.
„Hidraulika”, Al. Koś-
ciuszki 39, tel. 133-68.
W. Cielecki, Piotrkowska 68, tel. 163-73

LEKARZ-DENTYSTA
H. Kajzer - Grabińska
przeprowadziła się
na ul. **Gdańska 26-a**
parter
godz. przyjęć od 10-2 i 4-7

Dr. med.
HELLER
Specjalista chorób skór-
nych i wenerycznych
UL. NAWROT 2
TELEFON 179-89
Przyjmuje do 10 r. i od 4-6 wiec
w niedziele od 11-2 po południu
Dla pań spec. od godz. 4-6 pp.

Wszelkie
ZIOŁA LECZNICZE
najświeższego zbioru poleca najtaniej
SKŁAD APTECZNY
B. PILC, Łódź.
Plac Reymonta 5/6 Tel. 187-00 i 217-00
Stale na składzie Ziola lecznicze Dra Breyera
oraz Oskera Wojnowskiego

Do akt.
Nr. 1887/1931
Ogłoszenie.
Komornik Sądu
Grodzkiego
w Łodzi
Jan Rzymowski
zam. w Łodzi
przy ul. Sienkie-
wicza 67, na za-
sadzie art. 1030
U. P. C. ogłasza,
że w dniu
9 grudnia
1931 r. od godz.
10 rano w Łodzi
przy ul.
Andrzejka 11
odbędzie się sprze-
daż z przetargu
publicznego ru-
chomości nale-
żących do
Adolfa Goldberga
i składających się
z pianina
oszacowanego na
sumę **21.950.—**
Łódź, dn. 27.10.31
Komornik
Jan Rzymowski

Tanio!
Już
za 60 zł. łóżka dziecięce
w komplecie
w firmie
„WALFISZ”
Narutowicza 36.

Po 20 gr.
NAJLEPSZE CIASTKA
poleca
CUKIERNIA Z. GOMOLINSKIEGO
PRZEJAZD 1. TEL. 133-72 i 209-87

DZIEWCZYNA Z HAWANNY
Dramat sensac. w 8 akt. Dzieje dziewczyny w roli de-
tektywa. Odwaga i wielki spryt. Nadzw-
yczajne efekty dźwiękowe.
Początek seansów w dni powszednie o g. 4-iej po poł.
w soboty, niedziele i święta o godz. 12-iej w poł.
Passe-partouts i bilety ulgowe prócz urzędowych nie-
ważne w soboty, niedziele i święta

Dźwiękowy Kino-Teatr
„CORSO”
Zielona 2 | 4
Dziś i dni następnych!

Wielki podwójny program.
Jedynaczka Króla Nafty
Poraz pierwszy w Łodzi!
Komedia-dramat w 10 akt. W roli głównej niezrównany **REX BELL**
Pierwszy raz w filmie dźwiękowym kapryśna jedynaczka w pogoni za przygodami
spotyka Rex Bella. Rex Bell swymi sztuczkami i trickami zwrócił uwagę jedynaczki
króla nafty. Rex Bell jako czarodziej wprowadza w zachwyt jedynaczkę. Kto smutny
ten się uśmieje. — Kto zmartwiony, ten się pocieszy. — Obraz rozweseli wszystkich.
Nieustanny śmiech!

FUTRA „A. Bromberg”

wł. W. DANZIGER

dawniej

Poleca po cenach zniżonych wszelkiego rodzaju FUTRA i SKÓRKI FUTRZANE. Przyjmuje się wszelkie obstalunki
Piotrkowska 31. Tel. 105-84 fr. I piętro.

Restauracja-Dancing

UL. MOJUSZKI 1.

TELEFON 111-04.

Wielki atrakcyjny program grudniowy z udziałem sił krajowych i zagranicznych. — **Lilly Gaal** międzynarodowa subretka scen europejskich. — **Genia Garry** pierwszorzędną tancerka z „Wintergartenu” w Berlinie. **Duet „Sylwia”** tańce akrobatyczne i ekscentryczne. **Hanka Bogutówna** tańce klasyczne. — W soboty, niedziele i święta **Five o'clock** z pełnym programem artystycznym.

Początek progr. o g. 11.30 w.

Ogłoszenia drobne

NIEMKA

(Reichsdeutsche) udziela lekcji niemieckiego (konwersacja, gramatyka, literatura) po cenach bardzo niskich Juljusza 20, mieszk. 24, róg Nawrot, tel. 143-84. 3743-3

KOMPLETY ARTYSTYCZNEGO MALOWANIA na porcelanie i jedwabiu urzęda b. uczenica szkoły sztuki stosowanej w Dreźnie. Zgłaszać się: ul. Piotrkowska 275, m. 40, od 3 — 5 pp. 11476-6

POTRZEBNI
chłopcy oraz starsi, do sprzedaży gazet. Wiadomość: Zagajnikowa 95 róg Rokicińskiej. Sobczak. 11485-5

POWAŻNE

przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe poszukuje poważnych agentów na prowizję. Oferty zgł. sub. 22. 3749-1

WYTWÓRNI KRAWATÓW
Traugutta 9 uruchomiła specjalny dział czyszczenia i reperacji krawatów. 3746-4

POTRZEBNA

zdolna i wykwalifikowana ekspedjentka izraelitka od zaraz. Cukiernia B. Bruska, ul. Piotrkowska 70. 3748-1

ZŁ. 1,000 — 1,500

dam za wyrobienie wszechstronemu kupcowi, kaucjonowanej posady: magazyniera, kasjera, inkasenta, administratora, kontrolera, dysponenta, kierownika biura itd. Oferty „Dolarów 10,000 gwarancji” do administracji. 3747-2

ZAKOPANE

PENSJONAT „DIANA”

UL. ZAMOJSKIEGO, TEL. 489.

POD ZARZ. D-ROWEJ ABRUTINOWEJ

Komfortowa willa. Centralne ogrzewanie. Bieżąca ciepła i zimna woda w pokojach. Słoneczna weranda. Wykwintna kuchnia — na żądanie dietetyczna. Ceny zniżone.

Informacji udziela d-rowsa Abrutinowa od 16/XI do 28/11 włącznie. Łódź ul. Nawrot 34 od godz. 11-1 i od 3-5 p. p. Od 1 grudnia w Zakopanem willa „Diana”.

Reprezentacyjny lokal Łodzi

Dancing

„PICCADILLY”

Restauracja

Zawadzka 1. Tel. 203-40

Niebywale atrakcyjny program grudniowy!!

The 2 Cutty

tańce rytmiczne, ekscentryczne i akrobatyczne. Wielka atrakcja. Clou programów w „Piccadilly”.

Sisters Anilla

tańce charakterystyczne.

RYSZ

LUBIENIECKA

tańce ekscentryczne

Maitre de danse.

W soboty, niedziele i święta

Five o'Clocki

z udziałem całego zespołu artystycznego.

MEBLE!

modne i starożytne, dobre a tanie nabyć można tylko u **A. Wajcmana**, ul. Sienkiewicza 23, tel. 191-00 m. prywatne przy sklepie.

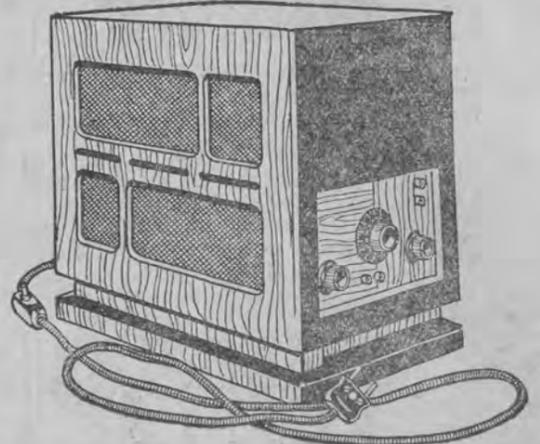
Uwaga: Kupuję używane meble, dywany, maszyny do szycia i do pisania, futra i garderobę.

KAMIENICA W POZNANIU blisko centrum, nowoczesna, 3 wejścia, 3 piętrowa, 4 pokoje wolne. Cena 250 tysięcy złotych. „Krakus” Poznań, Poczta 30. 3750-3

TAPCZANY

krzesła, otomany, leżanki, materace, stół najnowszych fasónów, najtaniej tylko — Piotrkowska 61 —

Prawdziwa ozdoba każdego mieszkania:

„KONCERTON”

nowoczesny i luksusowy odbiornik na sieć z wbudowanym najlepszym głośnikiem Philipsa, wraz z czterema lampami Philipsa (pentoda), piękny odbiór Europy, eliminuje Łódź i Raszyn

tylko złotych 450.—

Prosimy obejrzeć i posłuchać!

RADIO-LLOYD

Przejazd 8 tel. 158-08.

6/12

Łódzka ORKIESTRA FILHARMONICZNA

Dyrekcja Koncertów: Alfred STRAUCH
Tel. 213-84.

SALA FILHARMONJI

NIEDZIELA, dnia 6-go grudnia 1931 r.
o godz. 3.30 po poł.

KONCERT POPOŁUDNIOWY

Wielka sensacja artystyczna

KOBIETA-DYRYGENT

Antonia BRICO

Program:

BEETHOVEN: Uwertura „Egmont”
CZAJKOWSKI: Symfonia IV.
DVORAK: Tańce słowiańskie
WAGNER: Latający Holender

Bilety od zł. 1.— do zł. 5-ciu już nabywać można w Kasie Filharmonji.

Do akt.

Nr. 1703/1931

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi

Jan Rzymowski zam. w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 10 grudnia 1931 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Al. Kościuszki 1 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości należących do firmy

„Konstruktor” i składających się z 2-ech maszyn do pisania oszacowanych na sumę zł. 600.—
Łódź, dn. 25.11.31

Komornik Jan Rzymowski

Dr. med.

L. NITECKI

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych

Nawrot 32 tel. 213-18

przyjmuje od 8-10 r. i od 4-8 w. w niedziele i święta od 9-12 w poł. Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. med.

M. Rozental

akuszer ginekolog

11 Listopada 19

(Konstantynowska) tel. 228-34

przyjmuje od 4 do 7 po poł.

od 1 do 2 w Lecznicy „Pomoc”

Aleksandrowska 1.

Dr. Goldryng

rentgenolog
POŁUDNIOWA 9
powrócił

Dr. med.

Z. DATYNER

UROLOG

wznowił przyjęcia

Piramowicza 2 tel. 148-95

Choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych

Gods. przyjdę od 9-10 i 6-8 w.

Przebieg miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi z. 4.60, za odnośnienie — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — z. 5.—, zagranicą — z. 9.—

Ogłoszenia

za wiersz milimetryowy 1-szypaltowy (strona 5 szypalt): 1-ga strona 1 zł. w tekście 50 gr. nadesłane po tekście 40 gr. w tekście 40 gr. Zwykłe ogłoszenia (str. 10 szypalt) 12 gr., Drobne 15 gr. za wyraz; najmniejsze ogłoszenia 1,50 gr. Ogłoszenia zarobkowe 12 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczone są o 50 proc. drożej, niż w Łodzi. Za ogłoszenia zamiejscowe (z wyjątkiem Łodzi) 50%